

2026/4. SZÁM

agrárium

AGRÁRMENEDZSEREK ÉS MEZŐGAZDASÁGI VÁLLALKOZÓK MAGAZINJA

ATRAKTOR - ÉLEN AZ ASZÁLY ELLENI KÜZDELEMBEN

PRÉMIUM KATEGÓRIÁS MUNKAGÉPEK AZ ATRAKTOR KÍNÁLATÁBAN

Gyakorlati Tudástár

Okoseszközökön az okos gazdáknak!

A változó piac és a mezőgazdaságot is érintő, megkerülhetetlen technológiai fejlődés arra ösztönözte Kiadónkat, hogy az agrárszakmai ismeretterjesztés területén is lépést tartson a korrall.

A Szaktudás Kiadó hagyományos szakkönyvkínálata mellett, a szaktudas.hu webáruházban már elérhető Gyakorlati Tudástár név alatt saját, egyedi fejlesztése, egy teljesen új típusú, speciális, digitális szakmai kiadványcsoport is.

A GYAKORLATI TUDÁSTÁR elektronikus kiadásban megjelenő, folyamatosan gyarapodó agrárszakmai kiadványai friss, főképp gyakorlatba ültethető tudást kínálnak. A Gyakorlati Tudástár anyagai kiváló szakemberek egy-egy konkrét témára fókuszáló, naprakész, tömör, lényegre törő írásai, átlagosan 40–60 oldalnyi terjedelemben. A digitális formátum adta lehetőségnek köszönhetően a tartalmak szükség és igény szerint frissíthetők és aktualizálhatók. A vevők, akik elsősorban a gazdálkodás napi gyakorlatában felmerülő kérdésekre, problémákra keresik a megfelelő megoldást, néhány kattintással, kedvező – 2-3 ezer forintos áron – szinte azonnal hozzájuthatnak a keresett információkhoz, melyek – köszönhetően az okoseszközök térhódításának – mindig kéznél lesznek, „fellapozhatók”.

Bízunk benne, hogy Tudástárunk kiadványai és praktikus használhatóságuk olvasóink segítségére lesznek gazdaságaik még sikeresebb és jövedelmezőbb működtetésében!

Válassza a Szaktudást! Keresse a Gyakorlati Tudástárat!

www.szaktudas.hu | info@szaktudas.hu | 06-1-273-2180

Tóth Árpád

Az öntözés praktikuma

Hasznos elméleti áttekintés
és gyakorlati tanácsok

A kiadvány megrendelhető a Szaktudás Kiadó oldalán
az alábbi gombra kattintva:

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Prof. Dr. Jávor András
Debreceni Egyetem

Dr. Kapronczai István
AKI nyugalmazott főigazgató, c. egyetemi tanár

Dr. Konrád Szilárd
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Dr. Tóth László
Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

FŐSZERKESZTŐ

Hajtun György

KIADJA

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 36/B

FELELŐS KIADÓ

Farkas Tamás, vezérigazgató

LAPALAPÍTÓ

Farkas József, elnök

LAPTERV

Gerse László

Megjelenik
a www.agrarium7.hu weboldalon

HU-ISSN 1215-8380

TARTALOM

A víz folyamatosan változik,
amit időben kell megértenünk

AGRÁRSTRATÉGIA

- 6 | Tudásalapú mezőgazdaságot kell építeni!
- 9 | Újrainduló agrárberuházások: a pályázati források és a napelemes acélépítés kombinációja hozhat fordulatot

VETŐMAG

- 10 | A hazai mezőgazdaság versenyképességét a fémzárolt vetőmagok használata garantálja

AGRÁRKÉPZÉS

- 13 | Mosonmagyaróváron kéz a kézben az elméleti és gyakorlati képzés

INNOVÁCIÓ

- 16 | A víz folyamatosan változik, amit időben kell megértenünk

GÉPESÍTÉS

- 19 | Technológiák az aszály jelentette kihívásokra

KERTÉSZET

- 20 | DélKerTÉSZ: Stabil lábakon a gazdálkodás

CÉGPORTRÉ

24 | 35 év a mezőgazdaság szolgálatában

ÉLELMISZERBIZTONSÁG

- 27** | Harminc éve a biztonságos és minőségi élelmiszertermelés szolgálatában
- 28** | A fogyasztók egészségéért, biztonságáért dolgoznak

KUTATÁS-FEJLESZTÉS

30 | Új szabályozás a génkezelési technikákban

E LAPSZÁMUNK SZAKMAI PARTNEREI:

- Atraktor Hungaria Kft.
- Dabic Kft.
- DélKerTÉSZ
- Formula-Gp Kft.
- Frisomat Kft.
- Kruppamag Kft.
- Isterra Közép-Európa Kft.
- Quality Mentor Kft.
- Wilo Kft.

Tisztelt Olvasó!

Az idei év is igazolta, hogy a klímaváltozással, annak minden negatív hatásával komolyan számolni kell. A szántóföldi növényi kultúrák – különösen az Alföldön – szenvednek a vízhiány és a forróság miatt. Idén persze, már túl vagyunk az aratáson, a betakarítási eredmények azonban elgondolkodtatók.

A nyári kalászosok és a korán érő olajos növények betakarítása lezárult. Bár az országos ellátáshoz szükséges mennyiség biztonsággal megtermett, az eredmények erősen heterogének, mivel a csapadékosabb nyugati és dunántúli régiók jó-közepes hozamokat értek el, míg a kelet- és dél-magyarországi területeken a tavaszi szárazság és a korai hősokk érezhetően visszavetette a termésátlagokat. Őszi búzából összesen 4,8–5,0 millió tonnát arattak, Nyugaton 6–7 t/ha feletti átlagok is születtek, az Alföldön sok helyen csak 3,5–4 t/ha volt a termésmennyiség. A kánikula miatt a fehérjetartalom jó, de a hektolitersúly ingadozó. Őszi árpa összes termésmennyisége 1,7–1,8 millió tonna. Korai érése miatt elkerülte a legdurvább nyári hősokkot, így a kalászosok közül ez adta a legstabilabb hozamot. A repce 480–500 ezer tonnával zárta az évet. A vetésterület némileg csökkent, a hozamok átlagosak, de az olajtartalom és a felvásárlási ár kedvezőbben alakult. A tavaszi aszályra rendkívül érzékenyen reagált, az átlag alatti hozamok mellett a szemsúly is alacsonyabb lett. A tritikálé és a rozs a gyengébb adottságú, homokosabb talajokon is elfogadható, stabil terméseredményt hoztak.

A kukorica igen gyengén teljesített. A legfrissebb hivatalos adatok szerint Magyarországon 3,9 millió tonna kukorica terem a betakarított területeken. Ez az eredmény kifejezetten gyengének számít, és elmarad mind az előző évi terméstől, mind a sokéves átlagtól.

A betakarított mintegy 3,9 millió tonna jelentős, mintegy 27 százalékos visszaesést jelent az előző évihez képest. A kukorica termőterülete tovább zsugorodott, a gazdák összesen körülbelül 740 ezer hektárról takarították be a terményt (ez közel 17 százalékos területcsökkenés).

Az már biztos, hogy a nyári hősokk és az aszály komoly károkat okozott a kukoricablastokban. A júliusi és augusztusi tartós kánikula pontosan a virágzás és a szemkitalitódás kritikus időszakában érte a növényeket, ami tömeges kényszeréréshez és süléshez vezetett. A korábbi évek (különösen a 2022-es és 2024-es) súlyos aszály- és toxinkárok miatt sok gazda a kukorica helyett inkább a búzát és a repcét választotta. A gyengébb kukoricatermés és a helyenkénti toxinfertőzöttség miatt a minőségi takarmánykukorica-kínálat szűkös. A hiányt a kalászosok fokozott felhasználásával, valamint regionális importtal kell pótolni.

A cirok az elmúlt években a hazai szántóföldi növénytermesztés egyik "nyertese" és leggyorsabban terjedő alternatív kultúrája lett, mivel kiválóan tolerálja a nyári hősokkot és a szárazságot. Magyarországon idén a betakarítási becslések szerint mintegy 280 – 320 ezer tonna szemes cirok terem. A szemes cirok termőterülete látványosan növekszik, míg néhány éve alig 20-30 ezer hektáron vetették, idén a vetésterület megközelítette vagy elérte a 60–70 ezer hektárt. Országos átlagban 4,5 – 5,2 t/ha körüli hozamok születtek.

Bár az extrém nyári kánikula a cirok szemkitalitódását is némileg korlátozta, nagyságrendekkel jobban bírta a csapadékhiányt, mint a kukorica. A cirok vízigénye csaknem 40-50 százaléka a kukoricáénak, és a mély gyökérzete miatt a legaszályosabb alföldi homok- és szikes talajokon is megbízható termést ad. A cirok sokkal kevésbé hajlamos a gombás fertőzésekre és a mikotoxin-képződésre, mint a kukorica, ami hatalmas előny a takarmányipar számára. A cirok a tápérték és az energiatartalom szempontjából a sertés- és szárnyaságazatban szinte 1:1 arányban képes kiváltani a takarmánykukoricát. Az idei év ismét bizonyította, hogy az aszályosodó magyar régiókban a cirok a klímaalkalmazkodás egyik legfontosabb szántóföldi növénye.

**MAGYARORSZÁGON
3,9 MILLIÓ TONNA
KUKORICA TEREM
A BETAKARÍTOTT
TERÜLETEKEN.**

Hajtun György főszerkesztő

Tudásalapú mezőgazdaságot kell építeni!

DR. RASKÓ GYÖRGY NEVE A MÚLT SZÁZAD '90-ES ÉVEKBEN VÁLT ORSZÁGOSAN ISMERTTÉ, AMIKOR AZ AGRÁRKÖZGAZDÁSZT 1991 JÚNIUSÁBAN KINEVEZTÉK A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRÁNAK. AZ ÉLELMISZERIPAR PRIVATIZÁCIÓJÁBAN – ERRŐL KÖNYVET IS ÍRT – ÚGY VETT RÉSZT, HOGY TAGJA VOLT AZ ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG IGAZGATÓTANÁCSÁNAK. POLITIKUSKÉNT IS MEGMÉRETTE MAGÁT, 1994 ÉS 1998 KÖZÖTT ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐKÉNT DOLGOZOTT AZ AGRÁRÁGAZAT FELLENDÍTÉSÉRT. MÉG HOSSZAN SOROLHATNÁNK A KIVÉTELESEN GAZDAG ÉLETÚT FONTOS ÁLLOMÁSAIT, DE NEM A MÚLT IDÉZÉSÉRE ÜLTÜNK LE BESZÉLGETNI. INTERJÚNKBAN A JELEN IDŐSZAK AKTUÁLIS KÉRDÉSEIT VITATTUK MEG.

Több, mint három évtizede ismerjük egymást, számos cikket írtunk. Mindig elismertem a szakmai tudását, kreatív gondolkodását. Két éve ismét megjelent a politikai palettán, mégpedig Magyar Péter miniszter úr agrár szaknácsadójaként. Három és fél hónappal a Tisza kormány hatalomba lépése után hogyan látja az agrárium helyzetét?

Sosem titkoltam, hogy Magyar Péternek számos szakmai anyagot, agrárpolitikai elképzeléseimet adtam át, s azt látom, hogy a Tisza Párt agrárkabi-

netje a javaslatokat szinte teljes egészében elfogadta és beépítette a párt programjába. A hatalmas győzelem után sem léptem be a pártba, maradok független agrárszakértő, mert akkor tudok pártatlanul nyilatkozni az agrár témákról. Politizálni nem akarok, de azt látom, hogy **Bóna Szabolcs** miniszter úr szemlélete szinte azonos az enyémmel, amit már legalább negyven éve képviselek. A miniszter úr ugyanis azt mondja, hogy az agrárpolitika legyen racionális, a hatékonyság, a felelősség, valamint a tudomány alkalmazása számítson a

mezőgazdaságban, ami megalapozza a magyar mezőgazdaság versenyképességét. Miután Bóna Szabolcs maga is felelős gazdálkodó, és egy komoly céget vezetett, jól végezte a dolgát, ezért közöttünk nincs is nagy különbség. Én ugyanis ugyanúgy gazdálkodom, mint ő, ráadásul elég nagyban az országban, a szőlőtől a biokertészetten át az állattenyésztésig jól ismerem az ágazatokat.

Bóna Szabolcs miniszter úr a kinevezésekor a Parlamentben, majd a hódmezővásárhelyi

állattenyésztési napokon is elmondta a programját, amivel egyet érthettünk. De a napi megvalósításhoz azonban még idő kell. Ön is így gondolja?

Szerintem is több időre van szükség ahhoz, hogy az Orbán kormány hibás agrárpolitikáját felülírják. Mik voltak ezek a hibák? A legnagyobb kritikám a földhasználat, földtulajdon kérdésében fogalmazódik meg. Az előző kormány ugyanis nem segítette a professzionális vállalkozásokat. És itt most nem tennék különbséget a jogi személy és a családi, egyéni, magánvállalkozó között. Az Orbán kormány idegenkedett az innovációtól, a tudomány alkalmazásától, egyáltalán a biotechnológiától. Bízom benne, hogy Bóna Szabolcs komoly változásokat, szemléletváltást hoz ezen a téren. Ehhez az is szükséges, hogy ne kerüljön hátrányba a földhasználat terén az az agrárvállalkozó sem, aki pechjére jogi személyként végzi az agrárvállalkozói tevékenységét.

Fejtse ki részletesen is ezt a problémát...

Mindig őszintén megmondtam, hogy a földtulajdonnal sosem foglalkoztam. De, mint agrárvállalkozó kényszerből, fog csikorgatva veszem meg a földterületet, nem azért, mert földtulajdonos akarok lenni, hanem azért, mert az adott földterület szükséges ahhoz, hogy a gazdaságomat megfelelő színvonalon tudjam fejleszteni. Kényszer földvásárló vagyok, ám a földvásárlásra fordított pénz elvonja a fejlesztési lehetőségeket. Annak a híve vagyok, hogy a vállalkozásom minél modernebb, hatékonyabb legyen, ezért folyamatosan invesztálni kell, újabb és újabb beruházások szükségesek. Ha viszont földet veszek, az kidobott pénz.

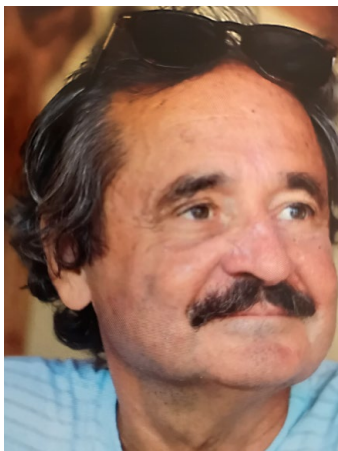
Mindketten jól emlékszünk még a kisgazda párt által szorgalmazott kárpótlási törvény szlogenjére: magyar tulajdonba a magyar földet, s legyen azé a föld, aki megműveli.

Államtitkárként a mezőgazdasági törvénykezés során két lényeges esetben szorultam kisebbségbe a véleményemmel: a földet - szemben az elfogadott kárpótlási törvénnyel - csak a mezőgazdasági munkát főfoglalkozásban vállalók részére juttattam volna. S teljes egészében nem értettem egyet az átmeneti szövetezeti törvénnyel sem, mert jobb megoldásnak gondoltam az üzletrészek szabad adás-vételét. Láthatjuk, hogy mennyire különvált a tulajdon és a földhasználat, ezért is mondom, hogy az használja a földet, aki hatékonyan, versenyképesen műveli, legyen az jogi személyiség vagy magánszemély. Itt kellene azt a védelmet megadni a földhasználóknak, akik professzionális módon piacra termelnek, lásd például a takarmánytermő területek védelme azok számára, akik tejtermeléssel foglalkoznak. Egy tejgazdaságnak hatalmas beruházási igénye van a versenyképesség megtartásához. De ha állandóan azt kell néznie, hogy ha lejár a bérleti szerződése, akkor hogyan tudja a már meglévő területeit megtartani, ez rengeteg plusz energiát, pénzt visz el tőle.

Az Orbán kormány idején erre semmiféle jogi védelem nem volt, s emiatt történt az, hogy 2010 és 2025 között több mint 700 ezer hektár mezőgazdasági földterület használata elkerült a professzionális cégektől. Az is biztos, hogy ez a 700 ezer hektár nagy része a magánemberekhez került, akiknek a többsége nem érdekelt a hatékony termelésben, hiszen a támogatásokból fenn tudja tartani a gazdaságát. Azt gondolom, hogy a Tisza kormány feladata, hogy a földhasználatban nyújtson jogi védelmet azon földhasználóknak, akik nem a támogatásokra építik a gazdálkodásukat, hanem fejlesztenek, innovatívak, versenyképesek, hatékonyak, és erős piaci szereplők. Várom, hogy ez a szemlélet jelenjen meg a földjogi szabályozásban.

Úgy tudom, hogy társadalmi vitára fogják bocsátani a földtörvény módosítását.

Ha társadalmi vitára bocsátanak egy ilyen anyagot, és abba beleszólhat mindenki, hozzá nem értő emberek, akkor abból nem lesz jó eredmény. Az agrár érdekvédelmi szervezetek üljének le egy asztalhoz, és találjanak konszenzust arra, hogy a magyar földtörvénynek a magyar professzionális

DR. RASKÓ GYÖRGY
agrárközgazdász

termelői kört kell védenie, kiszolgáltatnia. Nem elvtelenül, hanem csak azokat, akiknél egyértelműen kimutatható a társadalmi hasznosság is. Az egy hektárra jutó értéktermelés Magyarországon olyan alacsony, hogy már az egész unión belül is a sereghajtók közé tartozunk. Micsoda szegény, hogy a lengyelek is megelőztek bennünket, pedig 4-5 évtizede még fordított volt a helyzet. Szeretném, ha ezt a folyamatot az új agrárkormány megváltoztatná.

Jó volna, ha termékszerkezet váltás is bekövetkezne.

Abszolút egyetértek. Jó volna, ha az alapanyag termelésről elmozdulnánk, és a hozzáadott értéket növelnénk. Ha lehet, akkor helyben dolgoz-

zák fel az alapanyagot, szövetkezve egymással, miként a lengyelek is ezt teszik. S ezzel az innovatív gondolkodás is terjedne, erősödne. Most jöttem haza Ausztriából, több helyi piacon láttam, hogy micsoda késztermékeket állít elő a helyi közösség. Itt valóban működik az integráció, így az alapanyagot helyben dolgozzák fel. Itt érdemes azt is hangsúlyozni, hogy csak olyan termékeket termesztenek, termelnek, amelyekre a piacnak szüksége van, és magas jövedelmet, jelentős hozzáadott értéket biztosítanak. Amelyik termék iránt csökken a kereslet, akkor gyorsan áttérnek egy másik, keresett termék előállítására, gyártására. Nekünk is ezt az utat kellene járnunk, és változtatni kellene az öt gabonaféle termesztésén.

Ez viszont már a gazdálkodói felelősséget is felveti.

Fel bizony. Nem biztos, hogy azokon a területeken, amelyek minden évben aszályal sújtottak - így az Alföldön - a klasszikus szántóművelést kell folytatni, hanem jóval kisebb területre kell koncentrálni a termelést, és vissza kell engedni a természetnek a régi vizes élőhelyeket, hogy a helyi klíma változzon és talajvízszint újra emelkedni kezdjen. Úgy vélem, hogy az államnak sem feltétlenül kellene minden esetben támogatást, kártérítést fizetnie azoknak, akik eleve nagy kockázatú területen termesztenek például kukoricát. Szerintem a gazdálkodóknak nagyobb felelősséget kell vállalniuk saját döntéseikért. Annál is inkább, mert a klímaváltozás is kikényszeríti a változtatást.

Ma már nagy biztonsággal megmondhatjuk, hogy milyen évre számíthatunk, lesz-e aszály stb.

A korábban lecsapolt vizes élőhelyek egy részét vissza kellene adni a természetnek. Ez hosszabb távon javíthatná a helyi klímát és emelhetné a talajvíz szintjét. Az Alföldön több százezer hektárt érint a súlyos aszály, hiszen a talajvízszint már másfél méter alá süllyedt. Az igazi probléma tehát az Alföldön jelentkezik, az ország többi része több-kevesebb sikerrel, de megküzd a vízhiánnyal. Magyar Pétert 2024 nyarán elhívtam a Körösök vidékére, ahol korábban kilenc vízkimélő rendszer működött. Ezek közül ma csupán egyetlen egy működik, a többi szétverték, elhanyagolták, nem működnek. Itt elmondtam, hogy az első lépés az, hogy a talajvízszintet vissza kell tölteni ahhoz, hogy a terület alkalmassá váljon az agrártermelésre. Ehhez viszont az szükséges, hogy márciustól novemberig ezekben a csatornában állandó másfél méteres vízszint legyen azért, hogy a talajvízszint vissza töltődjék. Ez azonban állami feladat, s ez után jöhet az öntözés. Magyar Péter ezt a videót feltette a you tubera, amit több, mint másfélmillióan néztek meg.

Amiről Ön beszél, az vízgazdálkodás, amihez viszont a víz tározását is meg kell oldani.

Pontosan! Víz tározók létrehozása is szükséges ahhoz, hogy a talajvízszint feltöltése egy idő után állandósuljon és megmaradjon. Tudjuk, hogy a

földnek van a legnagyobb víztározó képessége, ezért is jeleztem már, hogy vissza kell engedni a természetnek a régi vizes élőhelyeket. A másik fontos lépés, hogy alkalmazni kellene az okos öntözési rendszereket, amit a hollandok, az osztrákok, és már idehaza is alkalmaznak. Ennek az a lényege, hogy az intenzív szántóföldi zöldségtermesztéshez olyan perforált vízcsövet használnak fel, ami egy év múlva magától lebomlik. Ez annyiban forradalmi változás, hogy egy hektáron a hagyományos termékek értékének a többszörösét lehet megtermelni.

De a minisztérium hogyan tudja ösztönözni a gazdálkodókat a változtatásra?

Két javaslatom is van. Az egyik: az a gazdálkodó, aki hajlandó a területeinek egy részét vízzel elárasztani, vizes élőhellyé alakítani, azzal a gazdálkodóval szerződést kötnek egy egyszeri kompenzációra. A másik, hogy a kompenzációból viszont a gazda a megmaradt területén építse ki azt a modern vízutánpótlási rendszert, aminek része az öntözés, s amely területen a korábbi érték többszörösét is megtermelheti. Akár az osztrák gazda, aki nem gabonát, hanem hagymát, krumplit termeszt, és azt feldolgozva viszi a helyi piacra.

De egyáltalán, felkészültünk-e a klímaváltozásra?

Nem értem, hogy az előző kormány miért nem szólt az unió bizottságainál arról, hogy itt, a Kárpát-medencében annyira erős a klímaváltozás negatív hatása, hogy erre az unió készítsen külön olyan rehabilitációs programot, amiben komoly anyagi támogatást ad az itt dolgozó gazdálkodóknak. Ez a támogatás több országot érintett volna, bár szerintem most is lehetne ilyen kéréssel fordulni az unió-

hoz. Csak egy adat: 1980 és 2025 között 2,3 °C fokkal nőtt az átlag hőmérséklet, ami elképesztő változást hozott a klímában. Ezen a területen nem lehet a normál szabályozást fenntartani, mert extrém esetről van szó. Más tagországokban a klímaváltozásnak pozitív hatásai vannak. Átfogó programot kellene kidolgozni, amiben a vízmegtartásra, a modern gazdálkodási formák kialakítására helyeznék a legfőbb hangsúlyt.

Ön szerint, kellő tudással rendelkeznek-e a gazdák ahhoz, hogy a változásokra jó válaszokat adjanak?

A klímaváltozás hatásainak megválaszolásához olyan tudás szükséges, ami ma még nem terjedt el széles körben. Kellene egy olyan szaktanácsadói hálózat, amely sokkal többet segítene a gazdáknak a változtatás megtételéhez, mert az agrártermelés ma már olyan tudást igényel, mint mondjuk az autógyártás. Sőt, annál is többet, mert itt biológiával, étellel foglalkozunk. A hollandok is

csak a tudásra, innovációra fókuszálnak.

Az egyik legnagyobb lemaradásunk az agrárképzésben van. A szakmunkásképzés szinte teljesen megszűnt az ágazatban, de az egyetemek sem piacképes tudással engedik útjukra a hallgatókat. Milliárdokat kellene invesztálni erre a területre. Az előző kormány annyira oktatás ellenes volt, hogy az megbocsáthatatlan. Az elvesztegetett időt már nem pótolhatjuk, pedig ez idő alatt a munkaalapú mezőgazdaságot felépíthettük volna tudásalapú mezőgazdasággá. De erre nem volt fogékony az agrárkormány, így a fiatal generációnál sem sikerült vonzóvá tenni az agráriumot.

Miután sok területet érintettünk, és persze, nem értünk a végére, végezetül zárjuk a beszélgetésünket azzal a témával, amivel kezdtük. Ön szerint mennyi időre van szükség ahhoz, hogy az új minisztérium szemléletváltása érvényre jusson?

Szerintem egy-másfél év minimum szükséges a teljes áttálláshoz. Az áttállást – paradox módon – megkönnyíti, hogy a Fidesz média eltűnésén van. A Fidesz kormányzás alatt az agrár szakpolitikai területeken is sokan ön-cenzúrázták magukat, és nem mertek kritikát megfogalmazni. Most a média politikai körülmények is óriásit változnak, és az öndicséret helyett a valós feladatok kerülnek előtérbe. Az a primitív hozzáállás, ami a génmódosítás ügyében a múltban megjelent, az több mint kínos, inkább károsnak mondanám.

Az Európai Unió 2026-ban hivatalosan is elfogadta az új génkezelési technikákra (NGT) vonatkozó új szabályozási keretet. A rendelet lényege, hogy a növényeket már nem az előállításuk módja, hanem a módosítás utáni genetikai jellemzőik alapján osztályozza. Két új szabályozási kategóriát, az NGT-1 és az NGT-2 kategóriát hoztak létre. Az NGT-1 kategóriába tartoznak azok a növények, amelyek genetikai változásai természetes mutációval vagy hagyományos növényneveléssel is létrejöhetnek volna. Egy ellenőrzési eljárást követően ezek a fajták nagyrészt a hagyományos növényekkel azonos elbírálás alá esnek. Esetükben elmarad a szigorú GMO-kockázatértékelés. Az NGT-2 kategória az összetettebb genetikai módosításokat tartalmazó növényeket fedli le. Ezekre továbbra is a klasszikus, szigorú GMO-szabályok vonatkoznak, így kötelező marad a részletes kockázatértékelés, a nyomon-követhetőség és a címkézés. A génszerkesztéssel tehát, különösen a klímaváltozás miatt, élni kell.

Hajtun György

Az osztrák kukorica 700 m magasan láthatóan jól érzi magát, miként a gazdája is. Beérik szemesnek? - kérdezem. Mostanában igen - mondja. Mióta? Kb. egy évtizede már, hogy beérik, jobban járok, ha eladom szemes kukoricaként. Sose kell öntözni. Helyszín: Drautal- Millstaetter See.

Újrainduló agrárberuházások: a pályázati források és a napelemes acélépítés kombinációja hozhat fordulatot

AZ ELMÚLT ÉVEKBEN A BIZONYTALAN GAZDASÁGI KÖRNYEZET ÉS GYAKRAN NEHEZEN KALKULÁLHATÓ KÖLTSÉGEK MIATT SZÁMOS AGRÁRIPARI BERUHÁZÁS INDULÁSA VÁLT KÉTSÉGESSÉ. A JÚNIUSBAN ÜZLETI ÉVÉT ZÁRÓ ACÉLÉPÍTŐ **FRISOMAT** FRISS TAPASZTALATAI AZONBAN BÍZTATÓ JELEKET MUTATNAK: JÚNIUS ÓTA ISMÉT ÉLÉNKÜLT AZ ÉRDEKLŐDÉS A KÖNNYŰSZERKEZETES ACÉLCSARNOKOK, A NAPELEMES TARTÓSZERKEZETEK ÉS EZEK KOMBINÁCIÓJA IRÁNT.

A gazdálkodók az elmúlt hónapokban óvatos döntéseket hoztak, ugyanakkor maga a fejlesztési szándék továbbra is jelen van. Egyre többen keresik azokat a megoldásokat, amelyek egyszerre növelik a hatékonyságot, csökkentik az energiafűggséget, és gyorsan kivitelezési fázisba léptethetők a kedvezőbb finanszírozási lehetőségek érkezésekor.

SAJÁT ENERGIATERMELÉSRE ÉPÍTÉNEK AZ ELŐRELÁTO GAZDASÁGOK

Az öntözőrendszerek, gabonaszárítók, hűtőházak vagy állattartó telepek energiaigénye folyamatosan nőnek, ezért a saját energiatermelés lehetőségének megteremtése ma már jellemzően stratégiai kérdés. A nagy tetőfelületű acélcsarnokok ideális alapot jelenthetnek a napelemes rendszerek telepítéséhez, amennyiben a tetőszerkezet statikailag is képes a teher biztonságos hordozására, az elsődleges gép- és terménytároló vagy állattartó funkciók mellett. Az acélszerkezetek gyártásában szakértő Frisomat tapasztalata szerint ugyanakkor élénkül a kereslet a különálló napelemtartó szerkezetek iránt is, amelyek például telephelyhez tartozó parkolók lefedésével egyszerre biztosítanak árnyékolást és energiatermelést, vagy elektromos járművel töltését erre alkalmas csatlakozók kialakításával. Ez az opció abban az esetben jelent előnyt, amikor a tető már foglalt vagy statikailag kétes a terhelhetősége.

INDULÁSRA KÉSZ PROJEKTEK

Bár a beruházások megvalósítását még visszafogott ütem jellemzi, a vállalat hazai vezetése szerint egyre több előkészített projekt már csak a megfelelő pillanatra vár.

„A 2026-os év első hónapjaiban kifejezetten óvatos volt a piac, de a nyár elején már láthatóan nőtt a megkeresések száma. A fejlesztési döntések véglegesítésével a beruházók kivártak, de már a júniusi eredmények is a tervezési fázis második szintjének

érkezését igazolják” - mondta **Raport László**, a Frisomat Magyarország ügyvezetője.

A Magyarországon idén 35 éve jelen lévő vállalat szerint különösen fontos szerepük lesz a következő időszakban a gyorsan megvalósítható építési beruházásoknak, főként a kedvezőbb támogatási lehetőségek érkezésének hajrájában.

A GYORS KIVITELEZÉS KÖNNYEN VERSENYELŐNNYÉ VÁLHAT

Az uniós források feltételeinek teljesítésében az elmúlt hónapokban pozitív előrelépések történtek, ami bizakodásra ad okot a mezőgazdasági szférában, hiszen mindig is nagy mértékben formálták a szegmens működését és pénzügyi lehetőségeit a megjelenő pályázatok. Ha a jelenleg szóban forgó és okkal várt források megnyílnak, az szinte azonnal újraindíthatja az alvó, de már előkészített fázisban lévő projekteket – így az előre tervező vállalkozások komoly lépéselőnyre szerezhetnek.

„A következő időszak nyertesei nagy eséllyel lehetnek azok, akik még most előkészítik a beruházásukat. Ha a támogatások megérkeznek, érték lesz az építkezéseknél az időtényező, tehát, ha egy új épület néhány hét alatt kulcsrakész és átvehetővé válik. Acélcsarnokaink esetében ez alaptulajdonság” - tette hozzá Raport László.

EGY ACÉLCSARNOK NEM MINDIG CSAK EGY ÉPÜLET

A korszerű mezőgazdasági acélcsarnokok egyszerre szolgálhatnak tárolóként, jól hasznosítható és alakítható munkakörnyezetként, illetve a Frisomat esetében már több éve igazoltan a saját energiatermelés alapjaként is. A költséghatékony, moduláris acélépületek, illetve a napelemekhez gyártott parkolószervezetek rugalmasan használható infrastruktúrát kínálnak a jövőre nézve, alkalmazkodva a gazdaságok igényeihez és fejlődési céljaikhoz. Az pedig, hogy a Frisomat tapasztalatai alapján az érdeklődés ismét növekszik, arra utal, hogy a szféra számos vállalkozása élne is a lépéselőny lehetőségével.

A hazai mezőgazdaság versenyképességét a fémzárolt vetőmagok használata garantálja

A KLÍMAVÁLTOZÁS, AZ ASZÁLY, A VÍZHIÁNY KOMOLY KIHÍVÁS ELÉ ÁLLÍTOTTA A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGOT ÉS A VETŐMAGÁGAZATOT, AMI NEMCSAK A GYENGE TERMÉSEREDMÉNYEKBE MUTATKOZIK MEG, HANEM A VETŐMAG-ELŐÁLLÍTÁS BIZTONSÁGÁT IS VESZÉLYEZTETI. **PERCZEL PÉTER**, AZ ISTERRA KÖZÉP-EURÓPA KFT. ÜGYVEZETŐJE, EGYBEN A VETŐMAG SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGI TAGJA, A KALÁSZOS ÉS NAGYMAGVÚ HÜVELYES SZEKCIÓBIZOTTSÁG ELNÖKE ÁLLÁSPONTJA SZERINT AZ EXPORTPIACI BIZONYTALANSÁGOKKAL ÉS NÖVEKVŐ KÖLTSÉGEKKEL PÁROSULVA OLYAN NEHÉZ HELYZET ALAKULT KI, AMELYNEK KEZELÉSÉRE SZÉLES ÖSSZEFOGÁS MELLETT GYORS ALKALMAZKODÁSRA, INNOVATÍV NEMESÍTÉSRE ÉS TERVSZERŰ CSELEKVÉSRE, FOKOZOTTABB ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSRE VAN SZÜKSÉG.

Az Isterra Közép-Európa Kft.-nél, igazodva az anyacég, a francia Florimond Desprez cég gazdálkodási évéhez, július elsejétől június 30-ig tart a gazdálkodási év. Perczel Péter még nem tudott pontos számadatokkal szolgálni, de az eddig látottak alapján egy jó, átlagos évet zártak. Ez azt jelenti, hogy a piaci igényeket, elvárásokat kiválóan teljesítették, ami annak köszönhető, hogy a tavalyi őszi vetőmagértékesítési szezonban az őszi kalászosok jó eredménnyel zártak. Az Isterra fő kultúráit a kalászosok jelentik, amelyek meghatározzák az ár bevételeiket és a tevékenységüket is. Bár a vetőmagágazat egésze a piaci nehézségek és az aszályos időjárás miatt az elmúlt időszakban gyengébb évet zárt a korábbi történelmi rekordokhoz képest, az Isterra stabilan tartja pozícióját a hazai piacon. Az Isterra Közép-Európa Kft. pénzügyileg stabil, sikeres éveket tudhat maga mögött.

PERCZEL PÉTER
ügyvezető

NŐ AZ ŐSZI BORSÓ JELENTŐSÉGE

Az elmúlt évek tendenciája folytatódott abból a szempontból, hogy a legkeresettebb fajták iránt nem csökkent az érdeklődés, és megmaradt a kereslet, sőt bizonyos újabb fajták iránt tovább nőtt az igény. A tavalyi ősze jellemző volt, hogy az átlagosnál nagyobb volt a durumbúza vetésterülete, így nagyobb mennyiségű Isterra durumbúza vetőmagot tudtak értékesíteni. A tritikálé átlagos szinten maradt, mivel az állattenyésztés számára fontos takarmánynövény mind szem, mind szenázs formájában. Az őszi borsó új kultúra a portfóliójukban, de évről-évre nagyobb a kereslet az őszi borsó vetőmag iránt, mert a vetésterülete is folyamatosan

nő az országban. Az őszi borsó kiváló fehérje növény, a takarmányozásban a kukorica helyett jó arányban használható fel.

Az Isterra őszi borsó portfóliójáról az ügyvezető elmondta, hogy az Isterra kísérleteiben az őszi borsó egyre hangsúlyosabb szerepet kap, mint a kalászosok ideális előveteménye és a tavaszi aszályt elkerülni képes fehérjenövény. A kínálatuk különlegessége, hogy a fajtáik tenyészidőben, felhasználási irányban és agronómiai tulajdonságokban is eltérő igényekre nyújtanak megoldást. Az Escrime borsónak aminosav-összetétele mellett alacsony antinutritív anyag tartalma miatt az ételmezési

felhasználása is magas szinten megvalósítható. A középkorai borsó ma az ország legnagyobb területen termesztett őszi borsója. A fajta kísérleti és mind a nagy területen termesztett adatai alapján is az egyik legjobb termőképességű, stabilan még az aszályos körülmények között is képes 4 tonna termésre, ugyanakkor, ha a körülmények adottak, akkor akár 6 tonna termést is betakaríthatunk.

A cég kínálatában 7 tonnás termésre képes újdonság is szerepel. Az Isterra újdonsága a Ruck, amely a legkorábbi a portfólióban. Különlegessége, hogy az ezermag tömege kiemelkedő - 220-240 grammos, ami egyértelműen a termésében is megnyilvánul, ezzel a borsóval akár még a 7 tonnás termésszintet is el lehet érni! Az egyik fontos tulajdonsága a bab sárga mozaik vírus elleni rezisztencia, valamint a borsó fuzáriumos hervadás ellenállósága. A portfólió két további fontos fajtája a Jumper és az Uppercut. A Jumper a leghosszabb tenyészidejű középerésű, magas, megdőlésre kevésbé hajlamos fajta, szintén rezisztens a bab mozaik vírusra, valamint nagyfokú ellenállóságot mutat az aszkohitás foltosságra. Az Uppercut is nagyon jó kórtani tulajdonságokkal rendelkező korai nagyon stabil borsó, mondta az ügyvezető.

A SZÓJA IS FONTOS NÖVÉNY

A borsó jelentőségét már az őskorban felfedezték, Európában évszázadok óta termesztik. Ez a növény fehérjében gazdag, könnyen tárolható és termesztethető, egy tonna termés előállításához a borsó igényli a legkevesebb természetes csapadékmenyiséget. Nitrogénmegkötő növény, annak min-

den előnyével, és javítja a talajszerkezetet. A fehérje növények termeléshez kötött támogatása érvényesíthető. A takarmányozásban és a humán ételmezésben egyaránt jól használható. A növényi fehérjék iránti globális kereslet növekedése kedvező környezetet teremt a növekvő termeléshez. A sárgamagvú fajták feldolgozásából nyert fehérje izolátumot például táplálkozási porok, illetve ételmi rostok előállítására is felhasználják, keményítőjüket kivonják. A borsómagok közel 40 százaléka keményítőt, 22 százalék fehérjét és csak 1 százalék zsírt tartalmaznak. Mint minden hüvelyes, nitrogént köt meg a levegőből a gümők segítségével. Csökkenthető a Nitrogén bevitel. A szójával ellentétben, a gümőképző baktériumok őshonosok a talajainkban, ezért oltás nélkül is termesztethető.

Az őszi borsó mellett a szója is fontos szereplővé vált a cég kínálatában. Európában és hazánkban a szóját elsősorban fehérjeforrásként, fehérje alapanyagként hasznosítják az állattenyésztésben és a humán ételmezésben egyaránt. A jó minőségű GMO mentes végtermékre nagy a kereslet az Európai Unióban és azon belül Magyarországon is. Az Isterra Közép-Európa Kft. kínálatában kifejezetten korai- és középkérésű szója vetőmag vásárolható meg. Mindkét fehérjenövény, az őszi borsó és a szója, jelentősen felértékelődött az utóbbi években azzal, hogy a kukorica termesztése a klímaváltozás, aszály miatt jelentősen visszaesett. Perczel Péter hangsúlyozta, hogy a takarmánykeverőknek a receptúrákat kellene megváltoztatni. Ehhez azonban szükség volna egy olyan vetőmag ágazati összefogásra, amelyben a termelők, input anyag forgalmazók, kereskedők vesznek részt annak érdekében, hogy a hazai takarmányipar a receptúrák elkészítésében minél nagyobb arányban használják a borsót.

EGYÜTTMŰKÖDNI A VERSENYTÁRSAKKAL

A vetőmag ágazat erősen innovatív, hatékony, versenyképes ágazat, hiszen a vetőmag termesztése, előállítása komoly szaktudást igényel. Olyan tudást, amelyet évről évre bővíteni kell. Az új agrárkormány stratégiai elképzeléseire jól illeszkedik a VSZT tevékenysége, amit Perczel Péter úgy fogalmazott meg, hogy a vetőmagágazatnak a termelés alapját jelentő vetőmagot kell előállítania, amit a piacon kell értékesíteni. A megfelelő mennyiségű és minőségű szaporítóanyag hiányát az egész termelési lánc megsínyli, ezért kiemelt jelentőségű az alkalmazkodás, a fejlesztés, az összefogás és a gyors információáramlás. A jövő szempontjából kulcskérdés a növénynemesítés, az oktatás és a szakmai tudás erősítése is, hiszen a megváltozott környezetben csak így biztosítható a versenyképes és fenntartható vetőmag-előállítás.

A VSZT ágazatot bemutató, helyzetelemző anyagot juttatott el az új agrárminiszterhez, Bóna Szabolcshoz, amelyben részletesen elemezték az ágazat helyzetét, javaslatokat tettek, és felrajzolták a jövőképet is. A Magyar Szója és Fehérjenövény Egyesület is ugyanilyen fontos, tájékoztató anya-

got küldött a minisztériumban, s ebben kiemelten foglalkoztak nem csak a szója, hanem a borsó termesztés jelentőségével. Az ügyvezető kiemelte, hogy a Magyar Szója anyagában nagy hangsúlyt kapott az összefogás létrehozása, ami eddig nem valósult meg. A piacon a versenytársak még nem ültek le egy asztalhoz annak érdekében, hogy olyan megoldásokat dolgozzanak ki közösen, amellyel segítik, támogatják a magyar gazdákat. Olyan tudást kell a kezükbe adni, amivel eredményesen, hatékonyan, fenntartható módon tudják a szántóföldi kultúrákat termeszteni. Ez ügyben már megtették az első lépést: a legnagyobb borsó-termesztő cégek borsó fajtáit saját költségen megvizsgálták. Ma már tudják, hogy milyen a különböző fajták aminosav összetétele, emészthetőségi paraméterei és felhasználhatósága. Az eredményeket eljuttatták a takarmányiparhoz is annak érdekében, hogy kialakuljon egy szakmai párbeszéd az őszi borsó receptúrákban való alkalmazásáról.

A FÉMZÁROLT VETŐ- MAGOK GENETIKAI POTENCIÁLJA SOK- KAL NAGYOBB, MINT A SAJÁT FOGÁSÚ (VISSZAVETETT) MAGOKÉ, ÍGY ÁTLA- GOSAN 10–20 SZÁZ- LÉKKAL MAGASABB TERMÉSHOZAMOT BIZTOSÍTANAK.

FÉMZÁROLT VETŐMAG KONTRA VISSZAVETETT MAG

Évtizedek óta nem sikerült elérnie az ágazatnak, hogy a fémzárolt vetőmag használata előnyt jelentsen a támogatáspolitikában. A fémzárolt (hivatalosan minősített és lezárt) vetőmag használata a modern, eredményes gazdálkodás alapja, ugyanis a fémzárolás egy hatósági garanciavállalás, amely biztosítja, hogy a vetőmag megfelel a legszigorúbb minőségi és genetikai követelményeknek, mondta az ügyvezető. A fémzárolt vetőmag használata számos előnnyel jár. A vetőmag pontosan azt a fajtát és tulajdonságokat hordozza, amit a nemesítő kifejlesztett. A növények egyszerre kelnek, azonos ütemben fejlődnek és egyszerre érnek be, ami drasztikusan megkönnyíti a növényvédelmet és a betakarítást. A fémzárolt tételek szigorú laboratóriumi vizsgálaton esnek át, így a magok garantál-

tan nagy arányban és erőlesen kelnek ki. A vetőmag nem tartalmaz gyom-magokat, léha szemetet, port vagy egyéb idegen anyagokat, s ezzel megelőzhető a termőföldek elgyomosodása.

A hatósági ellenőrzés garantálja, hogy a fémzárolt vetőmag mentes a veszélyes, maggal terjedő gombás, bakteriális vagy vírusos betegségektől. A vetőmagok többnyire professzionális növényvédelmi kezelést (csávázást) kapnak, ami megvédi a csírárt és a fiatal növényt a talajlakó kártevőktől és betegségektől. A fémzárolt vetőmagok genetikai potenciálja sokkal nagyobb, mint a saját fogású (visszavetett) magoké, így átlagosan 10–20 százalékkal magasabb terméshozamot biztosítanak. Pontosan kiszámolható a hektáronkénti töszám, így elkerülhető a túlvetés vagy a ritka állomány. A vetőmag származása a hatósági címke (fémzár) alapján pontosan visszakezeshető. Ezzel szemben a saját fogású vetőmag használata komoly növénytermesztési, növényegészségügyi és gazdasági kockázatokkal jár. A látványos őszi költségmegtakarítás a szezon végére jelentős profitvesztéshez vezethet.

ÉRVEK, ELLENÉRVEK

Az agrárkormányzat bizonyos szegmensekben már beépítette a támogatási rendszerbe a fémzárolt vetőmag kötelező használatát, azonban az általános, minden kultúrára kiterjedő kötelezővé tételt több komoly gazdasági, jogi és strukturális ok akadályozza. A termeléshez kötött uniós támogatásoknál (például a fehérjenövényeknél, mint a szója, az őszi borsó), valamint az Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) programok bizonyos előírásainál már most is szigorú feltétellel a fémzárolt vetőmag igazolása. A teljes körű (például az alapszintű területalapú támogatásokra is vonatkozó) kötelezés elmaradásának azonban több gazdasági, jogi és más okai vannak.

Az agrártárcák véleménye szerint a fémzárolt vetőmag beszerzése jelentős plusz inputköltséget jelent a gazdáknak a saját fogású (visszavetett) magokhoz képest. Ez azonban a számítások alapján nem lehet kifogás, hiszen 15-16 ezer forinttal nő meg a fémzárolt vetőmag használatlaltal a termelés, amit a plusz hozam bőven meghalál. Az azonban kétségtelen, hogy az elmúlt évek piaci bizonytalanságai, az energiaárak és az inputanyagok drágulása miatt a gazdák likviditása romlott. Egy adminisztratív kényszer sok kis- és közepes gazdaságot sodorna fizetési képtelenségbe.

Az Európai Unió közvetlen támogatási rendszere (alaptámogatás) elsősorban a földterület jogszertű használatához és a minimális környezetvédelmi feltételekhez kötött. A magyar kormány nem írhat elő önhatalmúlag olyan plusz adminisztratív és anyagi kötelezettségeket a főbb szántóföldi kultúrákra az alaptámogatásnál, amelyek hátrányos megkülönböztetést jelentenének a hazai gazdák számára a többi uniós tagállam termelőivel szemben. Ha minden létező szántóföldi kultúrában kötelezővé tennék a fémzárolt vetőmag használatát, a hazai és import vetőmagpiac bizonyos fajtákból és

hibridekből időszakosan nem tudná kiszolgálni a hirtelen megnövekedett igényeket. A gazdák szabad döntési joga és a visszavetési hagyomány is szerepet játszik a döntés halasztásában, mivel a jogszabályok (bizonyos fajtáknál jogdíj megfizetése mellett) biztosítják a gazdák számára a saját termésből való visszavetés jogát (farmer's privilege). Az agrárpolitika a teljes tiltás helyett inkább ösztönözni próbálja a gazdálkodói szemléletváltást. Több tízezer gazdaság minden egyes tábláján a vetőmagszámlák, fémzárolási címkék tételes hatósági ellenőrzése olyan adminisztratív és bürokratikus apparátust igényelne, amelynek költségei és időigénye meghaladná a szabályozásból adódó közvetlen hasznot.

AZ IMPORT SZÓJA VESZÉLYEI

Perczel Péter az import szójával kapcsolatban elmondta, hogy Dél-Amerikában a génmódosítást elsősorban gyomrezisztenciára hajtották végre, mert akkora a gyomnyomás a hőmérséklet és a csapadék eloszlása miatt, ami nem teszi lehetővé, hogy kikapcsolják a gyom-konkurenciát. Viszont azzal, hogy olyan GMO fajtákat, hibrideket fejlesztettek, amelyek a legnagyobb volumenben használt, totális gyomirtószerrel, a glifozáttal szemben rezisztensek, ezért minden területen lehetővé vált a növények termesztése. Ennek ellenére létrejönnek rezisztens gyomok, amelyek új gyomirtószer használatát teszik kötelezővé.

A glifozát egy totális (nem szelektív) hatású, felszívódó gyomirtó szer, amely szinte minden

növényt elpusztít, aminek a zöld felületével érintkezik. Magyarországon ez a legnagyobb mennyiségben használt növényvédő-szer (évente kb. 1600–1700 tonna fogy belőle). Mivel hazánkban – az uniós szabályozással összhangban – szigorúan tilos génmódosított (glifozát-rezisztens) növényeket termesztetni, a szert nem a növekvő kultúrnövények állományában használják gyomirtásra, hanem jól meghatározott időpontokban és célokra, lásd tarlókezelés, vetés előtti gyomirtás, deszikkálás stb. A glifozát a világ egyik legvitatottabb vegyi anyaga. Miközben a mezőgazdaság a hatékonysága és olcsósága miatt ragaszkodik hozzá, a környezetvédelmi és egészségügyi szervezetek komoly aggályokat fogalmaznak meg. A gondot az okozza, hangsúlyozta az ügyvezető, hogy az import-

ból származó szójadara és szójabab tartalmazza a glifozát bomlástermékeit is. Van olyan magyar gazda, aki a saját költségén elvégeztetett olyan vizsgálatokat, miszerint az import, GMO-s szójával etetett sertéshúsból, izom- és zsírszövetből, májból is kimutatták a glifozát bomlástermékeit. Ez viszont azt jelenti, hogy az emberben is megjelennek ezek a bomlástermékek, és okozhatnak egészségügyi problémákat. Perczel Péter szerint el kellene gondolkodni azon, hogy nem kellene-e még nagyobb arányban kiváltani az import szóját például borsóval, hazai, GMO mentes szójával. Így csökkenthetjük a fehérjefüggőségünket azokkal az országokkal szemben, ahol a GMO növények termesztése megengedett. Ez a kérdés új távlatokat nyithat a hazai gazdák előtt is, és idehaza növekedhetne például az őszi borsó, a szója és más fehérje növények termesztési területe, amely növények termesztése jövedelmezőbb lehet a gabonafélékkel, kukoricával szemben, mondta Perczel Péter.

A NÖVÉNYI FEHÉRJÉK IRÁNTI GLOBÁLIS KERESLET NÖVEKÉSE KEDVEZŐ KÖRNYEZETET TEREMT A NÖVEKVŐ TERMELÉSHEZ.

FINOMRA HANGOLT TECHNOLÓGIA

A hazai mezőgazdaság versenyképességét a fémzárolt vetőmagok használata garantálja. Nem véletlen, hogy az Isterra kísérleti parcelláin olyan vetőmagot termesztnek, amelyek klímadaptációja, szárazságtűrése és fagyállósága évtizedek óta a Kárpát-medencei viszonyokhoz alkalmazkodott. Az Isterra Közép-Európa Kft. idei kísérleti parcellái és szakmai bemutatói (például a tiszavasvári, csárdaszállási és kaposvári helyszíneken) kiemelten a szélsőséges, aszályos időjáráshoz való alkalmazkodásra és az agrotechnikai válaszokra fókuszáltak. A kalászosok mellett a kísérleti parcellák keretében az őszi borsó termesztésének lehetőségét is bemutatták, mint a klímaváltozáshoz és a szélsőséges időjárási viszonyokhoz alkalmazkodni képes alternatív fehérjenövényt.

A kísérletek rávilágítottak arra is, hogy az optimális (időben elvégzett) vetés jelentős – akár többlépcsős – terméstöbbletet eredményez. Az a tapasztalatuk, hogy a tavaszi vetésű gabonaféléket is érdemes már ősszel elvetni, mert így biztonságos, eredményes a gazdálkodás. A vetésidő optimális megválasztásával és a megfelelő tőszámmal még csapadékszegény tavaszi időszakban is megőrizhető a növények terméspotenciálja. A tesztelt fajták egy része (például a Celebrity) alacsonyabb tőszám esetén is képes tartani a hozamot, mivel a megemelkedő ezermag tömeg kompenzálja a kevesebb kalászsámozatot. A kísérletek igazolták, hogy a portfólió több növénye extenzívebb körülmények között (kevesebb műtrágyával és visszafogottabb gombaölő szeres védekezéssel) is jó termésszintet és stabil malmi minőséget produkál. Az Isterra kísérleti parcelláin a technológiai elemek finomhangolása hozta a legnagyobb különbségeket a terméseredményekben és a minőségben, mondta végezetül Perczel Péter.

(hajtungy)

Mosonmagyaróváron kéz a kézben az elméleti és gyakorlati képzés

HA MOSONMAGYARÓVÁRON, A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM ALBERT KÁZMÉR MOSONMAGYARÓVÁRI KARÁN JÁRUNK, A FELÚJÍTOTT ÉPÜLETEK ELLENÉRE BIZONYÁRA MEGÉREZZÜK A TÖRTÉNELEM SZELÉT. A KAR JOGELŐDJÉT 1818-BAN ALAPÍTOTTÁK, ÉS EURÓPA ELSŐ, FOLYAMATOSAN MŰKÖDŐ AGRÁR-FELŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKÉNT GAZDAG HAGYOMÁNYT ŐRIZ. A KAR VEZETŐI, **DR. TÓTH TAMÁS** DÉKÁNNAL AZ ÉLEN A TÖBB MINT KÉTSZÁZ ÉVES ÖRÖKSÉGRE ÉPÍTVE A TRADÍCIÓ ÉS A MEGÚJULÁS EGYSÉGÉBEN GONDOLKODNAK, ÍGY A LEGKORSZERŰBB PRECÍZIÓS TECHNOLOGIÁK, AZ AGRÁRDIGITALIZÁCIÓ, A FENNTARTHATÓSÁG ÉS AZ ÉLELMISZERLÁNC-INNOVÁCIÓ HATÁROZZÁK MEG KÉPZÉSI ÉS KUTATÁSI FÓKUSZAIKAT. TÓTH TAMÁST KÉRDEZTÜK.

Dékán úr, lezárult az idei felvételi időszak. Milyen eredménnyel?

Ha összességében értékelem a felvételi eredményt, akkor azt mondhatom, hogy 5 százalékkal nőtt a jelentkező hallgatók száma. Ennek ellenére a felvettek létszáma inkább a tavalyihoz fog közelíteni, mert a szakok felvételi pontszámait – több esetben is – megemeltük. Tettük ezt azért, hogy csökkentjük a lemorzsolódó hallgatók számát, vagyis felkészültebb fiatalok ülnek be az egyetem padsoraiba. Amit kiemelnék még az, hogy a nemzetközi hall-

gatók létszámában dinamikus növekedést tapasztalunk (100 feletti), ami hosszú távon is fontos az egyetem számára. A végső létszám a pótfelvételi-ken fog eldőlni, mi arra számítunk, hogy 550-600 fővel indíthatjuk az új tanulmányi évet. Jó érzéssel mondom, hogy a tanári kar felkészülten várja az új hallgatókat is, mivel tanerőben sincs hiányunk.

Mennyire népszerűek az agrárszakok?

Jó hír, hogy az agrárszakok iránt is nőtt az érdeklődés. A klasszikus mezőgazdasági mérnöki, az állattenyészt-

tő és élelmiszermérnöki, üzleti digitalizáció iránt nőtt meg az érdeklődés, ami annak köszönhető, hogy a mezőgazdasági mérnök egy alapképzés, míg az osztatlan agrármérnöki már MSc szintűképzést biztosít.

Honnan érkeznek a nemzetközi hallgatók?

A legtöbben az ázsiai országokból jönnek, mint Vietnam, Thaiföld, Laosz, Kína, de Afrikából is vannak jelentkezők. Az is jó dolog, hogy a nemzetközi hallgatóknál nőtt a BSc, MSc, és a Phd képzésre jelentkezők száma.

Az agrárszakma a fiatalok körében nem tartozik a népszerű szakmák közé, pedig ma már nem a "gumicszimas" korszakot éljük. A mai agrárium műveléséhez komoly tudás szükséges, ráadásul itt a biológia ismerete is szükséges. Önök hogyan tudják vonzóbbá tenni az ágazatot a fiataloknál?

Tavaly létrehoztunk egy Rendszertudományi Tanszékot, amely tisztán mérnöki, matematikai modellezési folyamatokat elemez. Ők mondják, hogy nagyon komplex, összetett rendszer az agrár- és az élelmiszeripar. Egyetértek azzal, amit a kérdésében megfogalmazott, sokak fejében még az Ön által említett „gumicszimas” kép él, holott az elmúlt évtizedekben olyan mértékű automatizációs, digitalizációs fejlesztések zajlottak le, amire már új tudás, új szakember szükséges. Mi minden lehetőséget megragadunk, hogy ezt az erősségünket reklámozzuk a jelentkezők körében. A fiataloknak elmondjuk, hogy drónokkal kell foglalkozni, övezető járművekkel kell a földet művelni, olyan digitális és hangrendszerekkel (pl. betegségmegelőzés), adatfeldolgozással, precíziós műszerekkel kell a gazdaságot irányítani, ami komplex tudást, ismereteket követel. Összetett, kreatív gondolkodást igényel az agrárszakma, ezért erősítettük az ilyen típusú képzéseinket, ami jó lenyomata annak, hogy milyen irányba tart az agrárium. Úgy gondolom, hogy a fiatalok is egyre inkább felfedezik ezt a változást, mert a beiskolázások alkalmával láthatják a karon megvalósult fejlett infrastruktúrát is.

Sajnos még nem láttam, de már sokat hallottam a SmartFarm parkjukról...

Szívesen körbe vezetem a Mosonmagyaróvári Innovációs Parkon (SmartFarm), amely olyan

DR. TÓTH TAMÁS

Széchenyi István Egyetem Albert Kázmér
Mosonmagyaróvári Kar dékánja

üzletorientált innovációs környezet, ahol az agrár- és élelmiszeripari fejlesztések valós körülmények között válnak skálázható, piacképes megoldásokká. A SmartFarm egy élő innovációs térként kapcsolja össze a tudományt, a technológiát és a gyakorlati alkalmazást, több mint 200 év agrárkutatási és kísérleti múlttal építve, amely 1818 óta meghatározó része a térség szakmai örökségének. Célunk, hogy a fenntartható agrárium, az élelmiszeripar és az agrárdigitalizáció területén kézzelfogható üzleti és technológiai eredmények szülessenek kutatók, vállalatok és fejlesztők együttműködésével. A park valós üzemi környezetet biztosít a technológiák tesztelésére, pilot projektekre és nyílt innovációs együttműködésekre – az ötlettől egészen az ipari

alkalmazásig. A SmartFarm szolgáltatásai és kompetenciái integrált megoldásokat kínálnak az agrárium teljes értékláncában, az alkalmazott kutatástól a technológiai fejlesztésen át a gyakorlati megvalósításig. A SmartFarm kutatási portfóliója az agrárium valós kihívásaira választ adó, skálázható és releváns fejlesztési projekteket foglal magában.

Meg kell említeni az agri-solar rendszerüket is, amely szintén a 21. századi mezőgazdaságba viszi a hallgatókat.

Így igaz. Az agri-solar (vagy agri-PV) rendszer egy olyan kettős földhasználati megoldás, amely egyazon területen egyesíti a mezőgazdasági termelést és a napelemes villamosenergia-termelést. Előnyei közé tartozik a növények árnyékolása, a párolgás csökkentése és a plusz bevétel a gazdáknak. A főbb jellemzők közül meg kell említeni a kettős hasznosítást, mivel a földön egyszerre zajlik növénytermesztés vagy állattartás és zöldenergia-termelés. Az emelt vagy speciális dőlésű napelemek védik a növényeket az extrém hőtől, jégcsótól és a túlzott kiszáradástól. A növények párolgása hűti a napelemeket, ami javítja azok elektromos teljesítményét. A panelek a föld felett magasan helyezkednek el, alatta szabadon járnak a mezőgazdasági gépek. A napelemek a növény sorok között kapnak helyet, hagyományosabb földi szerkezeten. Legeltetésre (például juhok számára) alkalmas területek felesleges zavarása nélkül biztosít árnyékot és energiát. Sajnos, az agri-solar törvényi háttere még nem szabályozott, egy egyetemnek kell elvégeznie azt a kutatást, amellyel azt igazoljuk, hogy a napelempark létesítéséhez nem kell kivonni a földterületet. Mi ilyen jellegű kutatás-fejlesztési projektekkal foglalkozunk, ami egyértelműen a jövő mezőgazdaságát is előre vetíti.

Győr-Moson-Sopron megye agrárképzése igen erős, amit az is igazol, hogy a megye a rendszerváltás óta már a harmadik, itt végzett agrárminisztert adja az ágazatnak. Bóna Szabolcs is innen származik, akinek az a filozófiája, hogy a magyar agráriumot tudásalappon, innovatív módon kell versenyképessé, hatékonyra fejleszteni. A tudásalapú mezőgazdaságot elméleti és gyakorlati oktatáson keresztül lehet megvalósítani. Élnék-e a duális képzés lehetőségeivel?

Nálunk eddig nem sikertörténet a duális képzés. A gondolat persze, kiváló, de a partnerek nehezen tudják kezelni azokat a fiatalokat, akik egyidőben tanulnak az egyetemen, és dolgoznak az adott cégnél. Szerintem, a cégek és az egyetemek részéről kellő rugalmasságot kellene bevinni a rendszerbe, de ami segítheti ezt a folyamatot az, hogy a vidékfejlesztési pályázatok révén a cégek, a tangazdaságok, üzemek a legkorszerűbb eszközfejlesztéseket hajthatják végre. Mi már öt éve választottuk azt az utat, ami a SmartFarm innovációs parkunkban már valóság, és Bóna miniszter úr jövőképét is igazolja.

Egyébként az uniós „Fork to Table” programját én úgy értelmezem, hogy nem elegendő az élelmiszert eljuttatni az lakossághoz, annak az élelmi-

szernek az életminőség javításához kell hozzájárulnia. Ma már arról kell beszélni, hogyan tud az élelmiszer az életminőség javulásában megmutatkozni, hogyan lehet kézzel fogható egészségügyi megtakarítást elérni, és hogyan mutatható ki, hogy a hazai kiváló élelmiszereknek milyen pozitív hozzáadott értékeik vannak. Ezért foglalkozunk mi is sajt- és tejtermékgyártással, kézműves pékáruk előállításával, fűszernövények hasznosításával. Célunk az ebben együttműködő partnereinkkel (pl. CIBUS Hungaricus Alapítvány, Állatorvostudományi Egyetem, Debreceni Egyetem), hogy a szántóföldről az asztalig, a fogyasztó egészségig lévő láncolat megvalósuljon. Mi ezt be tudjuk mutatni, ami a fenntarthatóságot, a körforgásos gazdálkodást, a melléktermék hasznosítást, a káros anyag kibocsátást is magában foglalja. Szeretnénk a helyi értékesítési láncot bővíteni, erősíteni, s a lakosságot arra ösztönözni, hogy a helyben termelt, előállított élelmiszert vegye le a polcokról, mert ezzel nem csak a helyi gazdák pozícióját, jövőbe vetett hitét erősítik, hanem a messziről hozott import termékeket is háttérbe szorítják. Ehhez persze olyan termékekre van szükség, amelyek megfelelnek a minőségbiztosítási követelményeknek.

Mi a helyzet az elméleti oktatással? Lépést tart-e a tananyag az új gyakorlattal?

Egyértelműen, hiszen erről szól a projekt alapú képzés, amelyben a hallgatók is aktívan kiveszik a részüket. Egy-egy projekt, innováció megvalósításába a hallgatókat is bevonjuk, így sok hasznos diplomamunka, értekezés születik. Ma már a hallgatóknak is fontos, hogy aktív részesei legyenek a folyamatoknak.

A beszélgetés abból az alkalomból jöhetett létre, hogy a karuk együttműködési megállapodást kötött a WALISE Kft.-vel, amely a vízminőség monitorozására kifejlesztette az okosbóját. A vízhiány, az aszály problémáját ma megszenvedi az egész társadalom. Az alacsony folyó vízszintek miatt fontossá vált a vízminőség kérdése is, nem különben a hazai haltermelő vállalkozásoknál, ahol számszerűsíthető az okos bója alkalmazásának az előnyei. Önök miért kötöttek együttműködést a céggel?

Azért kötöttünk szerződést, mert a fenntartható akvakultúra termelést is szeretnénk bemutatni. Az okos bójjal oktatási, kutatási, nemzetközi együttműködési lehetőségek is kinyílnak, és születnek diploma és TDK munkák, alap és mesterdiplomák. Elköteleztünk vagyunk a hazai innovációk alkalmazásában is, hiszen látható, hogy a jövő állattenyésztése a koncentrált, kis károsanyag kibocsátású, nagy tömegű, egészséges fehérje előállítású ágazatoké lesz. Mondjuk ki, hogy az akvakultúra, a baromfi és talán még a sertés ágazat is előnyben van ebből a szempontból, tehát az új tudással, innovációval meg kell ismertetni a hallgatókat is. Egyébként létrehoztunk egy akvakultúrával foglalkozó kutató műhelyt, amelyet Prof. Dr. Urbányi

Béla vezet. A csapat már összeállt, és gözerővel dolgozik a tananyag fejlesztésén is.

Tudás alap az adatlapot jelenti, lásd digitális mezőgazdaság. Az adatokat azonban úgy tudjuk hasznosítani, ha megfelelő döntéseket tudunk az adatok alapján hozni. Az akvakultúra esetében a víz jelenti az életet. Milyen képzést kapnak a hallgatók?

Hogy mennyire fontos az Ön által is kezelt témakör igazolja, hogy Karunkon például külön tanszékünk van Talaj-, Víz- és Természettudományi Tanszék néven, amely az egyik legátfogóbb, legtöbb tudományterületet felölelő egysége. Oktató- és kutatótevékenységünk alapja a környezeti elemek, valamint azok összefüggéseinek (talaj – víz – levegő) minél behatóbb megismerése és megismertetése a hallgatóinkkal. Előadásaink és gyakorlataink során nem csupán élő és élettelen környezetünk felépülésével, logikus rendszerével ismer-

kednek meg a diákjaink, hanem azok jellemző tulajdonságainak, változásainak mérésével, és a kapott eredmények értelmezésével, értékelésével is. Tesszük mindezt annak érdekében, hogy végzett hallgatónk a megismerés és megértés erejével felvértezve tevékeny irányítói lehessenek egy hosszú távon életképes, fenntartható mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termelésnek.

Végezetül arról kérdezem, hogy ki lehet-e tervezni az okos bója használatát az akvakultúrán kívüli területekre is?

Természetesen, mert nagyon sok olyan tantárgyunk van, amelyhez a műszaki fejlesztések is szorosán kapcsolhatók. Az agrár tárgyakban egyébként 20-25 százalékban műszaki képzés is folyik, így az okos bója is több területen, (lásd természetes vizek) is jól hasznosíthatók.

(hajtungy)

SZE-PROFESSZORT VÁLASZTOTTAK AZ MTA AGRÁRTUDOMÁNYI OSZTÁLYÁNAK ELNÖKHELYETTESÉVÉ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA (MTA) AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA (IV. OSZTÁLY) NEMRÉGIBEN TISZTÚJÍTÁST TARTOTT. A KÖVETKEZŐ HÁROMÉVES CIKLUSBAN AZ OSZTÁLY ELNÖKI FELADATAIT DR. KOVÁCS MELINDA AKADÉMIKUS (MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM KAPOSVÁRI CAMPUS) LÁTJA EL, MÍG ELNÖKHELYETTESÉKKÉ DR. FARAGÓ SÁNDOR (SOPRONI EGYETEM) ÉS DR. URBÁNYI BÉLA (SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM) AKADÉMIKUSOKAT VÁLASZTOTTÁK.

Dr. Urbányi Béla az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar professzora, a hazai halgazdálkodás és akvakultúra nemzetközileg is elismert kutatója. Megválasztása tovább erősíti a mosonmagyaróvári agrár-felsőoktatás és kutatás tudományos jelenlétét.

Az MTA Agrártudományok Osztálya a tudományág egyik legfontosabb hazai fóruma. Munkájában az agrár- és élelmiszer-rendszerek, az állattenyésztés, az állatorvos-tudomány, a növénytermesztés, a kertészet, az erdészet, a vadgazdálkodás, a talajtudomány, az agrár-közgazdaságtan, valamint a biotechnológia és a fenntarthatóság kérdései egyaránt megjelennek.

„Nagy megtiszteltetés számomra az Agrártudományok Osztálya elnökhelyettesi feladatainak ellátása. Bizom benne, hogy az új vezetés munkájában közreműködve hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a tudomány eredményei minél hatékonyabban szolgálják a magyar agrárium fejlődését, valamint a fiatal kutatók és az agrár-felsőoktatás szakmai támogatását is” – fogalmazott Urbányi Béla professzor.

A következő hároméves ciklusban az osztály kiemelt feladatai közé tartozik az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó mezőgazdaság, a vízgazdálkodás és a talajvédelem tudományos támogatása, valamint a digitalizáció, a precíziós gazdálkodás és az agrárinnováció eredményeinek minél szélesebb körű hasznosítása.

Dr. Urbányi Béla, a Széchenyi István Egyetem Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Karának professzora mostantól az MTA Agrártudományok Osztályának egyik elnökhelyetteseként is tevékenykedik.
(Fotó: Adorján András)

A víz folyamatosan változik, amit időben kell megértenünk

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST KÖTÖTT A SZÉCHENYI EGYETEM ALBERT KÁZMÉR MOSONMAGYARÓVÁRI KAR ÉS A WALISE KFT. ARRÓL, HOGY A KAR ÁLLATTUDOMÁNYI TANSZÉKÉN A WALISE VÍZ-ÉS KÖRNYEZETI MONITORING RENDSZER MŰKÖDÉSÉT, HASZNÁLATÁT IS BEVONJÁK AZ OKTATÁSBA. A RENDSZER KÖZPONTI ESZKÖZE, AZ OKOSBÓJA TÖBB MINT EGY MAGYAR INNOVÁCIÓ, UGYANIS EZEN ALAPSZANAK A VALÓS IDEJŰ KÖRNYEZETI MONITORING ÉS DÖNTÉSTÁMOGATÁS ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI A VÍZGAZDÁLKODÁS, KÖRNYEZETVÉDELME ÉS KLÍMAADAPTÁCIÓ TERÜLETÉN. AZ OKOSBÓJA BIZTOSÍTJA A MÉRHETŐ KÖRNYEZETI ÁLLAPOTOT, AZ ADATOK ALAPJÁN MEGALAPOZOTT DÖNTÉSEKET HOZHAT A SZAKEMBER, ÍGY FENNTARTHATÓ EREDMÉNYEK SZÜLETNEK.

Dr. Tóth Tamás, a SZE Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar dékánja köszöntő beszédében azt hangsúlyozta, hogy már korábban is volt kapcsolat a WALISE Kft. vezetőivel, kollégáival az akvakultúra területén. Nagy öröm, hogy hosszú idő után újra elindult az akvakultúrárs csoport tevékenysége, és egy olyan csapatot sikerült megszervezni **Prof. Dr. Urbányi Béla** akadémikus vezetésével, akik az ország akvakultúrájában élen járó kutatótevékenységet is folytatnak. A vállalati kapcsolódások, a vállalati együttműködések mind a Széchenyi István Egyetemnek, mind a Karnak prioritással bírnak.

A VÁROS KINCSE A VÁR-TÓ

Az az együttműködés, amit most megkötöttek, azt a célt is szolgálja, hogy a Vár-tó vízminősége adatokkal igazolható, biztonságos legyen. A dékán hangsúlyozta, hogy számára mindig öröm, ha a precíziós mezőgazdasággal kerül kapcsolatba, annál is inkább, mert a Precíziós Állattartásért Egyesület elnökeként jól ismeri a WALISE Kft. innovációs tevékenységét. Az ilyen hazai innovációs tevékenységre büszkének kell lenni.

A Vár-tó közvetlenül a vár szomszédságában található, amely valójában a Lajta egyik mesterségesen kialakított holtága. A tó partján gondozott zöldterületek, padok, sétányok és vízparti növény-

zet teszik barátságossá a környezetet. A Vár-tó nemcsak a város egyik legfotogénebb pontja, hanem népszerű horgászhely is: gyakran látni a partján csendesen üldögélő horgászokat, miközben a háttérben a vár falai tükröződnek a vízben – mintha egy festmény kelne életre. A tó kialakítása a 20. század második felében történt, amikor a Lajta egyik ága lezárásra került. A cél a táj rekreációs értékének növelése volt, mára pedig a város egyik legkedveltebb pihenőhelyévé vált – akár egy rövid séta, akár egy csendes délután kedvéért. A Vár-tó környékét szépen parkosították, a Szigetközre jellemző fajtákat ültettek, a rövid tanösvényen információs táblákat helyeztek el a

növényekről, fajtákról. Mosonmagyaróvár kin-
cse a vár tövében a Vár-tó, amely mellett a Kar egy
Mini Bisztrót is nyit.

PROJEKT ALAPÚ OKTATÁS

Dr. Ásványi Balázs, a kar vállalati kapcsolato-
kért felelős dékán-helyettese is megerősítette,
hogy a Kar számára kiemelten fontosak az ipari
kapcsolatok. Ennek abban van jelentősége, hogy
a mai hallgatók gyakorlatorientált, piacképes
tudással szeretnék a diplomájukat megszerezni, s
ebben a Kar is megbízható partner. Egyre többen
érdeklődnek az akvakultúra iránt is, ezért olyan
ipari, vállalati kapcsolatokat keresnek, amivel
gyakorlatorientált, piacképes tudást biztosítanak
a hallgatók számára. Ezt elsősorban projekt alapú
oktatással érhetik el, ami egyre jobban terjed a
Kar tanszékein. Több sikeres projekten vannak
túl, aminek jó kiegészítését adja a WALISE Kft.-
vel kötött együttműködés.

Azokat a technológiákat, adatgyűjtéseket,
elemzéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy
a hallgatók valóban gyakorlatorientált képzés-
ben részesüljenek, azokat csak ipari vállalati
kapcsolatrendszerrel, hálóval tudják megvalósí-
tani. Nem csak a mintagazdasági hálózatra
büszké, hanem azokra a vállalati partnerekre
is, akikkel az elmúlt időszakban együttműködés
megállapodást írtak alá. Évek óta növekszik az
ipari együttműködő partnerek száma, hiszen
2023 óta csaknem 25 ilyen megállapodás szüle-
tett. A WALISE Kft.-vel kötött együttműködés
az idén ötödik a sorban, amit a remények sze-
rint további négy fog követni.

Nincs megállás, fogalmazott a dékán-helyet-
tes, mivel szeretnék aprópénzre váltani az együtt-
működést. Ez azt jelenti, hogy akár kutatásokat,
közös projekteket, képzési lehetőségeket realizál-
nak. A WALISE Kft.-vel sincs ez másképp,
hiszen egy közös projektben tervezik a Vár-tó
vízminőségét ellenőrző bója, illetve szenzorcsop-
port telepítését. Ez azért is fontos, hogy jó vízmi-
nőséggel rendelkező környezetben legyen a város
és a Mini Bisztró. Az okosbója által olyan digitá-
lis, elemezhető adatokhoz jutnak, amellyel a
hallgatók is elsajátíthatják az akvakultúrából
származó adatok elemzését. Ha a hallgatók ilyen
tudással rendelkezve kerülnek ki a piacra, akkor
ez előnyt jelent a munkavállalás terén.

A WALISE Kft.-nek erős precíziós, tudomá-
nyos tevékenysége is van, így olyan konzultációkat
is szerveznek, amellyel élvonalbeli tudást biztosít-
tanak az akvakultúra terén. A konzultációk mel-
lett az egyetemi rendezvényeken is várják a cég
képviselőit, ahol megmutathatják a portfóliójukat.
Természetesen közös publikációkat, közös kutá-
tás-fejlesztési projekteket megvalósítását is tervezik,
ami azért fontos, mert az akvakultúra kiemelt sze-
reppel bír az oktatási palettán. Akad bőven tenni-
való az akvakultúra fejlesztésében, a halfogyasztás
növelésében, aminek jó alapja, hogy a megfelelő
vízminőséget meg kell hozzá teremteni. Ehhez
pedig a WALISE Kft. kiváló partner.

MEGGYŐZŐDÉSÜK, HOGY A KÖZÖS MUN- KÁBÓL NEMCSAK A KÉT SZERVEZET, HANEM A HALLGA- TÓK, A KUTATÓK, A SZAKMA ÉS VÉGSŐ SORON AZ EGÉSZ TÁRSADALOM IS PROFITÁL MAJD.

MÁR FUT EGY KÖZÖS PROJEKT

Dr. Bernáth Gergely kutatóprofesszor a szakmai
gondolatait fogalmazva elmondta, hogy az oktatás,
a hallgatók és a vízminőség is része az együtt-
működésnek. Az együttműködés hozzájárul ahhoz,
hogy mind az alap-, mind a mesterképzésben olyan
hazai és nemzetközi szinten elismert szakemberek
hagyják el az intézményt az együttműködés segítse-
gével, akik már előremutató, preventív agrárszemlé-
letet tudnak közvetíteni. Mindez tudományos,
diákkori munkákban fog megvalósulni szakmai
képzés és kutatómunka keretén belül.

Nagyon fontos, hogy a hazai akvakultúra szá-
mára olyan szakembereket képezzenek, akik hazai
és nemzetközi szinten is megállják a helyüket, és
innovatív módon végzik a munkájukat. Ez pedig a
mai kihívásokkal teli időszakban létfontosságú,
ezért olyan szemléletre van szükség, ami a precízi-
ós és fenntartható halgazdálkodást valósítja meg.

Kutatás-fejlesztés-innováció nélkül nem fejlő-
dik egyik mezőgazdasági ágazat sem, fogalma-
zott a professzor. Olyan együttműködésre, fiatal
szakemberekre van szükség, akik a K+F+I tevé-
kenységhez hozzá tudnak járulni. A WALISE
Kft. és a Kar együttműködése lehetővé teszi a
kutatás-fejlesztést, így a professzor bízik abban,
hogy olyan tudományos munkák, olyan eredmé-
nyek fognak születni, amelyekre mindkét fél
büszke lesz. Jelenleg is van egy közös, futó, uniós
pályázatuk, amelyet szeptemberben indítanak.

A WALISE KFT. ÉRTÉKET TEREMT

Koleszár Tibor, a WALISE Kft. ügyvezetője
megköszönve lehetőséget és a bizalmat elmond-
ta, hogy nagy megtiszteltetés a WALISE Kft.
számára, hogy hivatalosan is szorosabbra fűzhe-
tik az együttműködésüket a Széchenyi István
Egyetemmel. A cégnél a víz- és halgazdálkodás
modern, precíziós technológiai megoldásain dol-
goznak. Víz- és környezeti monitoring rendszere-
ket és döntéstámogató megoldásokat fejlesz-
tenek és gyártanak. Minden technológiai fejlesztés

mögött ugyanaz a kettős cél áll. Egyrészt, hogy
hozzájáruljanak az élővizeink ökológiai egyensú-
lyának megőrzéséhez, másrészt, hogy hatéko-
nyabbá és gazdaságosabbá tegyék a gazdálkodást.

-Számunkra a technológia soha nem önmagáért
való. A mérőeszközök, a rendszerek és az adatok
csak akkor teremtenek valódi értéket, ha segítségük-
kel jobban megértjük a környezetünkben zajló
folyamatokat. Az adat önmagában még nem tudás.
Akkor válik értéké, amikor értelmezzük, összefü-
géseibe helyezzük, és olyan döntéseket tudunk rá
alapozni, amelyek időben születnek meg. Sokszor
halljuk, hogy a vízgazdálkodás komoly kihívások
előtt áll. De sajnos ezek a kihívások már nem a jövő,
hanem a jelen problémái, melyekkel nap mint nap
együtt élünk. A klímaváltozás, a vízkészletek védel-
me, az élelmiszer-termelés biztonsága és természetes
vizeink állapotának megőrzése olyan feladatok,
amelyekre a korábbi válaszok már nem elegendőek.
Új szemléletre és új módszerekre van szükség, fogal-
mazott az ügyvezető.

A cégnél rendkívül fontosnak tartják az élő, építő
párbeszédet, amely összeköti a tudományt és a gyá-
korlati innovációt. Az ügyvezető személy szerint
mindig is hitt a tudomány erejében, hiszen, a leg-
jobb megoldások akkor születnek, amikor a kutatás,
a gyakorlati tapasztalat és az innováció találkozik.
Külön öröm számukra, hogy ebben mostantól egy
olyan egyetem a partnerük, amely meghatározó
szerepet vállal a kutatás-fejlesztésben és a gyakorla-
torientált képzésben. Ez az együttműködés lehető-

Koleszár Tibor, a WALISE Kft. ügyvezetője és
Dr. Tóth Tamás, a SZE Albert Kázmér
Mosonmagyaróvári Kar dékánja írta alá
az együttműködési megállapodást

séget teremt arra, hogy közös kutatások induljanak, hogy a hallgatók gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek, és hogy olyan tudás szülessen, amely valódi válaszokat ad a vízgazdálkodás előtt álló kihívásokra. Az együttműködés egyik legfontosabb célja éppen az, hogy ennek megteremtésé a szakmai és gyakorlati feltételeit. Meggyőződésük, hogy a közös munkából nemcsak a két szervezet, hanem a hallgatók, a kutatók, a szakma és végső soron az egész társadalom is profitál majd. Minden olyan összefogás, amely a tudást gyarapítja, a fiatalokat támogatja és az innovációt szolgálja, ennek a nemzeti erőnek az építését jelenti. Koleszár Tibor Széchenyi István szavaival zárta gondolatait: „A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma.”

Dr. Várkonyi Levente, a WALISE Kft. értékesítési vezetője is azt hangsúlyozta, hogy halbiológusként különösen fontos a számára ez az együttműködés, mert a halgazdálkodás ma egy olyan környezetben működik, amely folyamatosan változik, s ehhez nekünk is alkalmazkodnunk kell. Nemcsak új technológiákkal, hanem új szemlélettel is. A klímaváltozás hatásait már minden halgazdálkodó és horgász-üzemeltető a saját bőrén tapasztalja. Egyre gyakoribbak a villámárvizek, a hóhullámok, az oxigénhiányos időszakok és a gyors vízminőségi változások. Ezek nemcsak gazdasági kihívást jelentenek, hanem közvetlenül befolyásolják a halak jólétét is.

AZ EGYETEM TUDOMÁNYOS HÁTTERE ÉS A WALISE GYAKORLATI TAPASZTALATA JÓL KIEGÉSZÍTI EGYMÁST.

A víz nem akkor változik meg, amikor kimegyünk mérni, hanem folyamatosan. Ezért nekünk is folyamatosan figyelniük kell rá. Ma már nem elég egy havi egyszeri mintavétel vagy egy heti, jobb esetben egy napi egyszeri mérés. Tudnunk kell, mi történik a vízben, hogy még a problémák kialakulása előtt tudjunk beavatkozni. Így sok esetben nemcsak a veszteségeket lehet megelőzni, hanem a halak számára is kedvezőbb körülményeket tudunk biztosítani. A WALISE-nál olyan monitoringrendszereket fejlesztenek, amelyek ebben segítik a halgazdálkodókat és a horgász-

tó-üzemeltetőket. „Célunk, hogy a mérésekből használható döntési információ legyen. Olyan információ, amelyre időben lehet reagálni. Számomra a precíziós halgazdálkodás ezt jelenti: a megfelelő döntést a megfelelő időben meghozni”, jelentette ki az értékesítési vezető.

Az egyetem tudományos háttere és a WALISE gyakorlati tapasztalata jól kiegészíti egymást. A kutatás eredményei gyorsabban eljuthatnak a mindennapi gyakorlatba, a terepen szerzett tapasztalatok pedig visszakérülhetnek az oktatásba és a kutatásba. Ebből a halgazdálkodás, a horgásztavak és végső soron a horgászok és maguk a halak is profitálhatnak. Várkonyi Levente kiemelte, hogy külön örül annak, hogy a hallgatók is részt vesznek ebben a munkában. Reméli, hogy közülük sokan már a pályájuk elején megtapasztalják, hogyan lehet a tudományos eredményeket a gyakorlatban is hasznosítani. Hisz abban, hogy a kutatás, az oktatás és a gyakorlati tapasztalat együtt tud valódi értéket teremteni. Végső soron ez szolgálja a halakat, a gazdálkodókat és a magyar akvakultúra jövőjét. A természet nem vár ránk. A víz folyamatosan változik, nekünk pedig az a feladatunk, hogy ezt időben megértsük, zárta gondolatait Várkonyi Levente.

H. Gy.

Wilo Actun-ZETOS

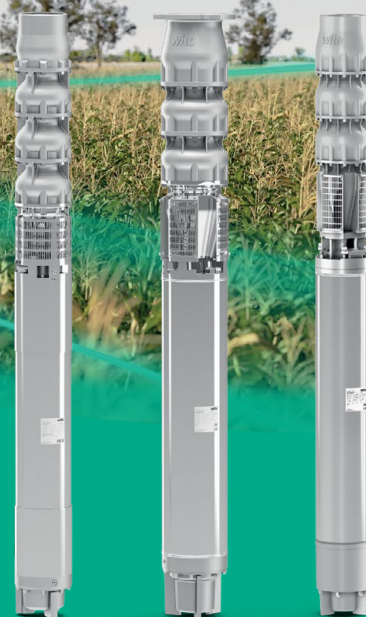
wilo

Hatékony öntözővíz- ellátás és vízkivétel

Üzembiztos, nagy hatásfokú Wilo szivattyúkkal

www.wilo.hu

Technológiák az aszály jelentette kihívásokra

AZ ATRAKTOR HUNGÁRIA KFT. 2015-BEN ALAKULT AZZAL A CÉLLAL, HOGY OLYAN MEGBÍZHATÓ, FELHASZNÁLÓBARÁT ÉS IGÉNYES KIALAKÍTÁSÚ MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKET ÉS ESZKÖZÖKET KÍNÁLJON, AMELYEK HOSSZÚ TÁVON IS JÓ VÁLASZTÁST JELENTENEK, ÉS KIEMELKEDŐ ÁR-ÉRTÉK ARÁNYT BIZTOSÍTANAK A GAZDÁLKODÓK SZÁMÁRA.

Az Atraktor Hungária Kft. kínálatának összeállításakor kezdettől azt tartja szem előtt, hogy a prémium minőség ne öncélú luxust, hanem hosszú élettartamot, megbízhatóságot és kimagasló megtérülést jelentsen. Egy elmúlt évek szélsőséges időjárása alapvetően változtatta meg a mezőgazdaságot. A tartós csapadékhány és az egyre gyakoribb aszály miatt ma már nem egyszerűen az a kérdés, hogyan műveljük meg a talajt, hanem az is, hogyan tudjuk a lehető legtöbb nedvességet megőrizni benne. Egy rosszul megválasztott művelet felesleges párolgást és további vízvesztést okozhat, miközben az üzemanyag- és munkaköltséget is növeli.

Az Atraktor ezért egyre nagyobb hangsúlyt helyez azokra a technológiákra, amelyek a magyar gazdálkodók számára is választ adhatnak az aszály és az energiaárak növekedése jelentette kihívásokra. Nem a legolcsóbb gépet keressük, hanem azt, amelynek az ára a teljes élettartama és az általa elvégzett munka alapján indokolható. Ennek a gondolkodásnak az eredménye kínálatunk is: a száraz mediterrán körülmények között fejlesztett Koutsikos talajművelő gépektől a közel hat évtizedes múlttal rendelkező MinosNik ágaprítókon át a rendkívül gazdaságos Veltron és Hipers infravörös fűtési rendszerekig.

KOUTSIKOS – TÖBB MINT FÉL ÉVSZÁZAD TAPASZTALATA A SZÁRAZ GÖRÖG FÖLDEKEN

Görögországban a vízhiány nem új probléma. A Koutsikos több mint fél évszázada fejleszt és gyárt talajművelő gépeket olyan mezőgazdasági környezetben, ahol a gazdaságos termelés egyik alapfeltétele a rendelkezésre álló kevés csapadék minél hatékonyabb hasznosítása és a talaj nedvességének megőrzése. A sekély talajművelés célja, hogy a szükséges munkát a lehető legkisebb talajbolygatással végezzük el. A talaj mélyebb rétegeinek felesleges megmozgatása nélkül csökkenthető a nedvességvesztés, miközben kisebb lehet az üzemanyagigény és nőhet a munkasebesség is.

Ez a megközelítés öntözés nélküli és öntözött területen egyaránt fontos: nemcsak az számít, mennyi víz jut a talajba, hanem az is, hogy ténylegesen mennyi víz marad hasznosítható a növény számára. A Koutsikos gépek mögött nem elméleti válasz áll az aszály problémájára, hanem évtizedek mediterrán tapasztalata. Ez az a tudás, amely a változó magyarországi klimatikus körülmények között is egyre értékesebbé válhat.

VELTRON ÉS HIPERS – FÜTÉS OTT IS, AHOOL EDDIG TÚL DRÁGA VOLT

Sokszor gazdaságtalan egy nagy, rosszul vagy egyáltalán nem szigetelt műhely, raktár vagy mezőgazdasági épület hagyományos felfűtése. A Veltron és Hipers dízelüzemű infravörös fűtőberendezések azonban nem elsősorban a teljes légtömeget melegítik: az infravörös sugárzás közvetlenül az embereket, tárgyakat, gépeket és felületeket melegíti fel.

A működés rendkívül csendes, nincs ventilátorzaj és nincs a hagyományos dízel hőlégfúvókra jellemző kellemetlen szag sem. A korszerű égési rendszer és katalizátoros füstgázkezelés rendkívül tiszta működést tesz lehetővé, ezért a technológia számos olyan mezőgazdasági és ipari felhasználásban is alkalmazható, ahol a hagyományos dízel fűtés gondot okozna.

Megfelelő körülmények között egy 50–80 m²-es, akár szigetetlen munkaterület napi nyolcórás tem-

perálása hozzávetőleg havi 20 000 forintból is megoldható. A Veltron és Hipers berendezésekkel teljes műhelyek, csarnokok és mezőgazdasági épületek is hatékonyan fűthetők, ugyanakkor az infravörös technológia lehetővé teszi azt is, hogy csak a ténylegesen használt munkaterületet temperáljuk.

MINOSNIK – AMIKOR EGY GÉPET NEM NÉHÁNY ÉVRE GYÁRTANAK

A MinosNik története közel hat évtizedre nyúlik vissza. A görög gyártó ágaprítói ma is nagyrészt kézi munkával, nagy gondossággal készülnek – egészen más filozófia alapján, mint a rövid életciklusra tervezett tömegtermékek.

A robusztus felépítés, a gondosan megválasztott anyagok és az egyszerű, javítható konstrukció eredménye, hogy megfelelő karbantartás mellett egy MinosNik gépnél a húsz évet meghaladó élettartam sem rendkívüli.

Ez a tartósság nemcsak műszaki előny, hanem gazdasági is. Egy olyan berendezés, amely évtizedeken keresztül munkában tartható, alacsonyabb hosszú távú fajlagos költséget és kiszámíthatóbb üzemeltetést jelent. A MinosNik ezért azoknak készült, akik nem néhány szezonnal, hanem hosszú távra választanak gépet.

(x)

ATRAKTOR
HUNGÁRIA KFT.

www.atraktor.hu

DélKerTÉSZ: Stabil lábakon a gazdálkodás

A DÉLKERTÉSZ (DÉLALFÖLDI KERTÉSZEK SZÖVETKEZETE) ÁLLANDÓ, AKTUÁLIS FELADATAI KÖZÉ TARTOZIK A 450 TERMELŐ ÖSSZEFOGÁSA, A HAZAI HAJTATOTT ZÖLDSÉGEK (FŐKÉNT PAPRIKA ÉS PARADICSOM) PIACI POZÍCIÓJÁNAK ERŐSÍTÉSE, VALAMINT A 2026 ÁPRILISÁBAN ELINDÍTOTT SZENTESI MENTORPROGRAM ÉS AZ ÚJ ÉRTÉKESÍTÉSI CSATORNÁK MŰKÖDTETÉSE. ENNEK FÉNYÉBEN MINDIG FONTOS FELADATOKAT KELL MEGOLDANI A SZÖVETKEZET VEZETÉSÉNEK. **NAGYPÉTER SÁNDORRAL**, A TÉSZ ELNÖKÉVEL BESZÉLGETTÜNK.

Bóna Szabolcs új agrár- és élelmiszergazdasági miniszter a programjában radikális, „struktúráváltást és őszinte helyzetértékelést” hirdetett. Ennek lényege, hogy a klímaváltságra, az elszabaduló önköltségekre, a klímarezisztens alternatív növények térnyerésére, a feldolgozóipari igényeknek megfelelő új vetésszerkezet kialakítására, az élelmiszer-feldolgozásra és piacra termelésre helyezik a hangsúlyt. Az agrárminiszter egy tudása-

lapú, hatékony, innovatív, fenntartható és piaci fókuszú mezőgazdasági reformstratégiát képvisel.

ÉVENTE ÚJ SZERZŐDÉST KÖTNEK

Évek óta figyelemmel kísérjük a DélKerTÉSZ tevékenységét, így azt mondhatjuk, hogy az agrárminiszter stratégiája a szentesi zöldségtermelők körében már korábban, évekel ezelőtt gyökeret vert. Nagypéter Sándor olyan elnöke a TÉSZ-nek, aki az

innovációról, a fejlesztésekről, a hatékonyság növeléséről soha nem mondott le, s ennek kézzel fogható eredményei születtek. Az elnök azonban azt is hangsúlyozta, hogy a klímaváltozás egyre inkább felszínre hozza a termelői felelősség fontosságát, ugyanis csak a termelők által megtermelt termékekkel tudnak a piacon megjelenni. A termék minősége dönti el, hogy milyen piaci pozíciót tud a szövetkezet elérni, megteremteni, mondta az elnök.

Mindegyik termelői együttműködésnek abban van felelőssége, hogy ne csak szimpla tagként kezelje a termelőit, hanem szorosan fogja a kezét, ami azt jelenti, hogy minden évben termelési szerződést köt a tagokkal. Válszoknak ugyanis a piaci feltételek, változik a klíma, és változhat a termékszerkezet is. Az elnök hangsúlyozta, hogy náluk már 24 éve ez a megszokott dolog, nevezetesen minden év októberétől december végéig megkötik minden potentát tagjukkal a szerződést. Aki nem köti meg a szerződését, azt felszólítják, hogy szüneteltesse az együttműködést. Arra is van szabály, hogy két-három évig lehet következmények nélkül szüneteltetni a szerződéskötést, kivéve, ha vetésforgóban érintett szántóföldi zöldségnövény kultúráról van szó. Egyébként a TÉSZ-nek elismerési feltétele, hogy az inaktív termelő száma nem haladhatja meg az összes termelői létszám tíz százalékát, ezért is fontos feladat a tagnyilvántartás naprakész állapotban tartása, foglalmazott Nagypéter Sándor.

NAGYPÉTER SÁNDOR
a DélKerTÉSZ elnöke

SEGÍT A SZÖVETKEZET SZAKTANÁCSADÓI HÁLÓZATA

A felelősséget a termelői együttműködésekkel közösen tudják a piacokon érvényesíteni, mivel a szövetkezet csak azt tudja, eladni, amit a termelőnek szándékában áll megtermelni. Hogy a termelő mit, mikor, milyen technológiával termel, abban a szövetkezet szaktanácsadói hálózata maximálisan segít. Egy adott termelőnél a szaktanácsadók meghatározzák, hogy a választott növénykultúra esetében milyen növényházi technológiával négyzetméterenként mekkora hozamot kell elérni. Persze, ezeket a hozamértékeket rendre felülvizsgálják, hiszen a fejlesztésekkel, a klímaváltozás hatásainak kezelésével, új technológiával már a korábbi értékek megváltozhatnak. De a szerződésben már az is szerepel, hogy havonta mekkora mennyiséget kell a termelőnek beszállítania, ami azért fontos, mert az áruházlánci felajánlásoknál pontosan meg kell mondani, hogy mikor indul a magyar paprika, paradicsom szezonális beszállítása. Az elmúlt időszakban ugyanis voltak mozgások a termékpályák között, ezért is fontos, hogy tervezhető legyen az értékesítés, foglalmazott az elnök.

A termelői felelősség természetesen a termelésben mutatkozik meg leginkább. A termelőnek a beszállítás előtt 1-2 héttel köteles jelenteni a beszállítandó termés tervezett mennyiségről, aminek komoly jelentősége van. Ha ugyanis a termelő nem az elvárható tartományon belül hozza be a termését, akkor megnehezíti az áruházláncokhoz történő beszállítást. A termelők leginkább alul becsülik a hozamokat, és ha ez tömegesen fordul elő, akkor jelentősen több friss-terméket kell a TÉSZ-nek befogadnia, aminek egy hányadát nem tudják azonnal a piacon értékesíteni. A betárolt frissipiaci zöldségek pedig elveszítik frissességüket, így minőségromlás következik be, és csak olcsóbban lehet ezt a terméket értékesíteni.

ÓRIÁSI AZ ÁRVERSENY

A DélKerTÉSZ minden beszállított termés-mennyiséget befogad a termelőtől, függetlenül attól, hogy mekkora mennyiség behozatalát jelezte, így a termelő biztonságban van. Ehhez azonban fel kellett építeni egy olyan rendszert, amiben nagyon széles a piaci vevőszortiment. E mellett a termelőket is ösztönözni kell különböző támogató eszközökkel arra, hogy minél pontosabb legyen a heti jelentés, mert a piac nagyon kielezett, és nagyon nagy a verseny. Az ár versenyben 10-20 forintért megy a küzdelem azért, hogy a termelő többet kapjon, hiszen olyan kicsi a nyereségtartalom, hogy ez már létkérdés. Az árpozíció javításában tehát a termelőnek is nagy a felelőssége, vagyis, ha jól jelent, akkor a szövetkezet is jól tudja pozicionálni a terméket, foglalmazott Nagypéter Sándor. A szövetkezetben az idei évben kidolgoznak egy olyan szabályrendszert, amelynek keretében még jobban szigorítják a termelői jelentések pontosságát, mert az sűrű forintokat jelent a termelőnek. Ha a friss-terméket nem lehet eladni alacsonyabb áron sem, akkor a selejtarány növekszik. A szigorítást persze, nem szó szerint kell értelmezni. Aki jól jelentett, és az elvárható tartományon belül hozza be a terméket (+25-30 százalékos eltérés még elfogadható), az a termelő könnyítéseket kap például

dául a finanszírozás terén. Korábban szigorítottak az input anyagok kamatmentes fizetési sávján a magas kamatok miatt, de ha pontos a beszállítás, akkor nem 60, hanem 100 napra tolódik ki a kamatmentesség. Ezzel pedig a termelő is jól jár, mert a cash flowja, fizetési szabadsága megnő, mondta az elnök.

MŰKÖDIK A MARKETING STRATÉGIA

Nagypéter Sándor hangsúlyozta, hogy számukra a legfontosabb, hogy minél gyorsabban jusson el a vevőhöz, fogyasztóhoz a frissipiaci termékük. Ha friss az ár, akkor a minőség is a legjobb. A DélKerTÉSZ piaci kampányai és marketingstratégiája elsősorban a hazai zöldségfogyasztás élénkítésére, a szentesi termesztési hagyományok modernizálására, valamint a közvetlen gyártó-fogyasztó kapcsolat kiépítésére épülnek. A szövetkezet kiemelt fogyasztói márkája a Szentesi Vagányok, amely márkára influenszer kampányokat indítottak. A kampány célja a fiatalabb generációk és a családok megszólítása. Igen aktív az együttműködésük a hazai gasztró- és életmód-influenszerekkel, akik a friss szentesi zöldségek sokoldalú és egészséges felhasználását népszerűsítik. Külön kampányok épülnek a gyerekek körében népszerű pritamin-, kápia- és snack paprikákra, valamint a koktélpáradicsomokra.

A marketingszemlélet részét képezi a vásárlók edukálása is, összekötve a szezonálissal és az egészséggel, foglalmazott az elnök. A kampányok során szakértőkkel (például **Enyingi Vivien** dietetikussal) dolgoznak együtt, akik szezonális recepteket és tippeket osztanak meg a zöldségek mindennapi étrendbe való beépítéséről. A DélKerTÉSZ digitális felületein egy inspiráló online közösséget építenek a tudatos táplálkozás köré. A piacbővítés legújabb mérföldkövét a közvetlen online értékesítés beindítása jelentette. Olyan kampányokkal ösztönzik az online vásárlást, amelyek a megbízható eredetet, a fenntarthatóságot és a rövid ellátási láncot hangsúlyozzák. Kifejezetten a fogyasztói igényekhez igazított, előre összeállított zöldségsomagokat (például Grill vagy Piknik csomag, uszonna csomagok a Party-Mix zöldségválogatásból) hirdetnek az aktuális szezonnak megfelelően.

ALACSONY A MAGYAR ZÖLDSÉGFogyasztás

Magyarország az Európai Unió tagállamai között az utolsók között kullog a napi rendszerességgű zöldségfogyasztás tekintetében. Miközben az európaiak többsége igyekszik beépíteni a zöldségeket a mindennapi étrendjébe, a magyar lakosság körében a napi szintű fogyasztás kimondottan alacsony szinten mozog.

Az Eurostat és az OECD legfrissebb egészségügyi és táplálkozási jelentései alapján a magyar zöldségfogyasztás legnagyobb strukturális problémája a mindennapos zöldségfogyasztás hiánya. Az uniós lakosság átlagosan jóval tudatosabb, mivel az emberek jelentős része naponta legalább egyszer

**A TERMÉK MINŐSÉGE
DÖNTI EL, HOGY
MILYEN PIACI
POZÍCIÓT TUD A SZÖ-
VETKEZET ELÉRNI,
MEGTEREMTENI.**

eszik valamilyen zöldséget. Ezzel szemben a magyar valóság az, hogy az Eurostat felmérései szerint a magyarok mindössze 30 százaléka fogyaszt naponta legalább egyszer zöldséget, amivel Magyarország az utolsó helyek egyikét foglalja el az EU-ban. A lakosság több mint 36 százaléknál teljesen elmarad a mindennapos zöldség- és gyümölcsbevitel.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint a krónikus betegségek megelőzéséhez naponta legalább 400 gramm friss zöldséget és gyümölcsöt kellene megenni. A Freshfel Europe adatai alapján az EU-s átlagos fogyasztás 350 gramm/nap/fő körül mozog, ami bár elmarad a WHO ajánlásától, de stabil bázist mutat. Magyarországon a lakosság jelentős része (különösen a kisgyermekes családok) alig éri el a napi 250–300 grammot (zöldség és gyümölcs összesen), a tiszta zöldségfogyasztás pedig ennek csak a töredéke.

Nagypéter Sándor szerint a háttérben kulturális és gazdasági okok állnak. A magyar konyha hagyományos étrendje alapvetően szénhidráton és húsfogyasztáson alapszik. A zöldségek leggyakrabban

A LAKOSSÁG TÖBB MINT 36 SZÁZALÉKÁ- NÁL TELJESEN ELMARAD A MINDENNAPOS ZÖLDSÉG- ÉS GYÜMÖLCSBEVITEL.

csak köretként (ráadásul sokszor burgonyaként, ami a KSH adatai szerint a legnépszerűbb „zöldségünk”) vagy nehéz, főtt főzelékként jelennek meg, nem pedig friss, nyers salátaként. A zöldségek magas ára és a 27 százalékos áfa a szerényebb jövedelmű háztartásokat kiszorítja a frissáru-piacról.

Az alacsonyabb jövedelmi viszonyok között élők körében a zöldségfogyasztás drasztikusan visszasiklik. A családi minták pedig korán rögzülnek, ha a gyerekek nem látják a családban a mindennapos zöldségfogyasztást, felnőttként sem fogják keresni azt a boltokban. Éppen ezért fontosak a DélKerTÉSZ kampányok, mert az a céljuk, hogy a modern, vonzó marketing eszközökkel felhozzák a magyar fogyasztási szintet legalább az uniós középmezőnybe, és a zöldség ne „luxustermék”, hanem a mindennapi rutin része legyen a napi fogyasztásnak.

SZÉLES A TERMÉKPALETTÁJUK

Mivel a szövetkezet termékei országosan jelennek a legnagyobb kiskereskedelmi láncokban, a kampányok egy része a bolti polcokon realizálódik. A megváltozott gazdasági környezetben a promóciók hangsúlyosan célozzák meg a tudatos, akciót kereső vásárlókat. A szentesi Lecső Liget mintabolt köré helyi promóciókat és kóstoltatásokat szerveznek. A márka hitelességét jótékonyági akciókkal is erősítik. Például a Budapest Bike Maffiával közösen létrehozott terápiás célú veteményeskertekből származó zöldségekkel segítik a rázorulókat, ami pozitív PR-visszhangot biztosít a szövetkezetnek.

A sokoldalú zöldségfelhasználás, a különböző értékesítési láncok kialakítása az elnök érdeme, hiszen ő volt a motorja azoknak a fejlesztéseknek, amelyek révén a beszállítói mennyiségek ingadozását jól tudják kezelni. Az erős termelési háttér mellett megépült a korszerű tároló és logisztikai központ, épül, fejlődik a feldolgozó háttér, és nagyon széles a csomagolási szortimentjük is. De még itt sem álltak meg, hiszen webshopot működtetnek, mintaboltot nyitottak, ahol a kiváló minőségű zöldségtermékeiket értékesítik.

Az elnök bíz abban, hogy az új agrárkormányzat segítségével az áruházláncok magatartása is megváltozik a régi, stabil beszállítóival szemben. A probléma ugyanis az, hogy az újonnan „befurakodó” beszállító, termelő alacsonyabb áron odaadja a termékét. Az áruházlánc pedig „fegyverként” használja fel az olcsóbban megvett terméket, ugyanis a folyamatos beszállítók termékeit is az olcsóbb áron akarják megvenni. A másik nem elfogadható magatartás, hogy a „befurakodó” beszállító, termelő tönkre teheti a szövetkezeti termelőket is, mert a hosszú távú beszállítói szerződéseket menet közben az alacsonyabb árhoz igazítva módosítják. Ez pedig már a tisztességtelen magatartás fogalmát is kimeríti, mint ahogy az is, hogy az áruházláncok akkor is behozzák az olcsóbb importot, amikor a magyar beszállítók maximálisan ki tudják szolgálni a teljes hazai piaci igényeket.

TERMELÉSI NEHÉZSÉGEK

A DélKerTÉSZ termelőinek a munkáját jelenleg egy összetett, időjárás, gazdasági és növényegészségügyi kihívásokból álló problémakör nehezíti. Bár a zárt üvegházi és fóliás termesztés (hajtatás) védettebb a szabadföldinél, Nagypéter Sándor és az ágazati elemzések szerint a tagoknak komoly

nehézségekkel kell megküzdeniük. A 2026-os nyári időszakot is jellemző tartós aszály, a hőhullámok és a hőkupolák közvetlenül érintik a termelést. A tartós, 40 °C közeli külső hőségben az üvegházak és fóliák hűtése (árnyékolással, párástással) rendkívül nehéz. A hőség miatt romolhat a paprikák és paradicsomok terméskötődése. Bár vannak csúcstechnológiás üvegházak fóliázak, a tagság egy része még mindig elavultabb, nehezebben klimatizálható hidegfóliás sátrakban dolgozik.

A felmelegedéssel párhuzamosan új, a növényeket veszélyeztető biológiai faktorok jelentek meg. Az utóbbi években a paradicsom-barna ráncosság vírus (ToBRFV) és a különféle paprikavírusok miatt rendkívül szigorú higiéniai protokollt kell fenntartani, mert egy fertőzés teljes állományok megsemmisítését vonhatja maga után. Az Európai Unió folyamatosan vonja ki a hatóanyagokat a forgalomból, s a gazdáknak úgy kell védekezniük a kártevők (pl. tripszek, atkák) ellen, hogy a kémiai növényvédő szerek helyett drágább biológiai módszereket (hasznos rovarokat) kell alkalmazniuk.

A termelők vállán megnőtt a gazdasági nyomás is. A termelés fenntartásának költségei, inputanyagok ára magas szinten realizálódtak. A műtrágya, a vetőmagok, a logisztikai, csomagolási költségek, az üzemanyagok, a gáz és az áram ára az elmúlt évek válságai óta jelentős plusz terhet rónak a gazdaságokra. Bár Szentest környékén a termálvizes fűtés hatalmas előny, a kutak fenntartása, a visszasajtolás szigorú környezetvédelmi szabályai és az új energetikai beruházások milliárdos tökélet igényelnek a termelőktől. A termelési költségek emelkedését a gazdák nem tudják teljesen beépíteni az eladási árba.

A hazai főszezonon kívül, de néha még április-október között is óriási nyomást gyakorol a piacra az EU-n kívülről (pl. Észak-Afrika, Törökország) érkező olcsó importárú. A vásárlóerő csökkenése miatt a hazai diszkontláncok az olcsóbb termékeket keresik, ami lenyomja a felvásárlási árakat, rontva a szentesi családi gazdaságok jövedelmezőségét. A kertészeti ágazat rendkívül munkaerő-igényes (a zöldségek kézi szedése, ápolása miatt). A fiatalok elvándorlása és a szakképzett munkaerő hiánya miatt nehéz fenntartani a napi működést – éppen ezért indította el a szövetkezet a saját mentorprogramját az utánpótlás kinevelésére.

FEJLESZTÉSEKKEK A KIHÍVÁSOK ELLEN

Arra a kérdésre, hogy a TÉSZ milyen technológiai fejlesztésekkel vagy pályázatokkal igyekszik kivédeni ezeket a negatív hatásokat, Nagypéter Sándor elmondta, hogy a DélKerTÉSZ vezetése az innovációra és a pályázati forrásokra úgy tekint, mint a túlélés és a növekedés zálogára. Az elnök elve szerint „hal helyett hálót adnak” a termelőknek, azaz nem a felvásárlási árak mesterséges emelésével, hanem a modern, hatékony technológiai beruházások közvetlen támogatásával reagálnak a válságokra. A negatív környezeti és gazdasági hatásokat

technológiai újításokkal és pályázati lehetőségekkel igyekeznek kivédeni. Mivel a hajtattott (üvegházi és fóliás) termesztés zárt környezetben zajlik, a klímaváltozás hatásait elsősorban automatizálással compíthatják. Az intelligens szellőztető- és ernyőrendszerek (árnyékolás) a külső hőssokk idején is elviselhető szinten tartják a növényházak belső hőmérsékletét. A teljesen automatizált, zárt rendszerű csepegtető öntözés minimalizálja a vízpazarlást, és közvetlenül a gyökérzónába juttatja a tápanyagot. A régi, nehezen kezelhető sátrakat modern, gótikus ívű, dupla felfűjt fóliás vagy üvegházak rendszerekre cserélik a tagok, amelyek jobb hőszigeteléssel és statikával rendelkeznek.

Szentest térségének legnagyobb előnye a termálvíz, amely a fűtési költségek csökkentésének kulcsa. A szövetkezet egy nagyszabású, több éves program keretében racionalizálja a termálvíz-felhasználást. A növényházak bejáratánál zárt higiéniai zónákat alakítanak ki beléptető és fertőtlenítő kapuk létesítésével, hogy megakadályozzák az olyan pusztító betegségek behurcolását, mint a paradicsom-barna ráncosság vírus.

A szövetkezet maximális pályázati forráskihasználásra törekszik. A termelők aktívan részt vesznek és pályáznak a termelői szervezetek számára rendelkezésre álló operatív program támogatási rendszerében. Ez a pályázat kifejezetten a precíziós eszközök, hatékonyabb gépek, automata öntözőrendszerek és az időjárás károkat mérséklő technológiák beszerzését támogatja. A fosszilis energia kiváltása érdekében a zöld, ez esetben a napenergia és energiatároló termelésének növelésére koncentrálnak, s ennek következtében nem csak a központ energiaellátását modernizálták, hanem már az egyes tagoknál is napenergiával történik a termelés. A DélKerTÉSZ saját szaktanácsadó csapata és szakértői közvetlenül segítenek a tagoknak a pályázatok megírásában, menedzselésében és a szükséges önerő előteremtésében.

DRÁGA-E A ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS?

Ha a vásárlók szemszögéből nézzük, a zöldség és a gyümölcs drágának számít, de a piacon jelenleg egy kettős trend látható: miközben a hosszú távú árszint a magas termelési költségek miatt nem csökkent, a nyári főszezonban komoly árcsökkenés tapasztalható. Az idei hazai főszezon beindulásával a piac megtelt magyar áruval, ami jelentősen lenyomta a tavaszi csúcsárakat. A KSH gyorsjelentése szerint egyetlen hónap alatt (májusról júniusra) a friss zöldségek ára átlagosan 8,1 százalékkal csökkent, a májusi adatok pedig még ennél is nagyobb, 10,6 százalékos havi árcsökkenést mutattak.

Magyarországon a friss zöldségeket és gyümölcsöket 27 százalékos általános forgalmi adó (áfa) terheli, ami európai szinten is egyedülállóan magas. Sok környező országban ez az adókulcs mindössze 5–9 százalék között mozog. Bár a szakma és a DélKerTÉSZ folyamatosan lobbizik az áfa 5 százalékra csökkentéséért, a jelenlegi 27 százalékos kulcs azonnal beépül a fogyasztói árakba, jelentősen megdrágítva a bolti kosarat. Az időjárás kiszámíthatatlansága ma már a drágulás egyik legfőbb okozója.

A kertészet a mezőgazdaság leginkább kézimunka-igényes ágazata. A metszést, a növényápolást és a betakarítást (szedést) a legtöbb kultúrában (pl. szamóca, paprika, paradicsom, spárga) nem lehet gépesíteni. Kevés a hazai idénymunkás, ezért a termelőknek egyre magasabb béreket kell fizetniük, vagy külföldi vendégmunkásokat kell alkalmazniuk. A megnövekedett bérköltségek egyenesen arányosan növelik a zöldségek önköltségét. Az elnök szerint a zöldség-gyümölcs nem azért drága, mert a termelők sokat keresnek rajta – a családi gazdaságok többsége az árprés miatt a túlélésért küzd –, hanem azért, mert maga a termelés, az adóztatás és a logisztika vált rendkívül költségessé, mondta végezetül Nagypéter Sándor.

Hajtungy

A térség motorja a **Formula GP Kft.**

HARMINCÖT ÉVE, HOGY A FORMULA GP KFT.-T NÉGY ALAPÍTÓ TAG LÉTREHOZTA. AZ ALAPÍTÓK RÉSZBEN MŰSZAKI ÉRDEKELTSÉGŰ SZAKEMBEREK, AKIK AZ AUTÓVERSENYEZÉS VILÁGÁT KEDVELIK, JÓL ISMERIK. **SÁNTHA IMRE**, A KFT. ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJA AGRÁRVÉGZETTSÉGŰ. AZ ELNEVEZÉSHEZ HÍVEN AZ AGRÁRÁGAZATBAN „SZÁGULD” A FORMULA GP KFT., HISZEN AZ ELMŰLT HÁROM ÉS FÉL ÉVTIZEDBEN EGY KIS NÖVÉNYTERMESZTŐ GAZDASÁGBÓL KOMPLEX, VERTIKÁLISAN INTEGRÁLT, A HAJDÚSÁGI TÉRSÉG MEGHATÁROZÓ AGRÁRVÁLLALKOZÁSÁVÁ, CÉGCSOPORTTÁ FEJLŐDÖTT. SÁNTHA IMRÉVEL BESZÉLGETTÜNK.

A cégcsoport sikerei a vállalkozás vezetőjének, Sántha Imrének és családjának a nevéhez kötődnek. Az elmúlt évtizedekben egy kiterjedt agrár-vállalkozáscsoportot hoztak létre, amely a növénytermesztéstől a takarmánygyártásig és az élelmiszerfeldolgozásig terjed. A családtagok - **Sántha Imre, Sántháné Kathi Mária, ifj. Sántha Imre és Sántha Tamás** - tulajdonában és vezetésében több agrár-vállalkozás keretében végzik a cégcsoport szerteágazó tevékenységét. Itt kell azt is elmondani, hogy a

FORMULA cégcsoport ügyvezetése kulcsszerepet játszik a traktor-pulling egyesület működésében, hiszen az egyesület alelnöke Sántha Imre.

TUDÁSMEGOSZTÁS ÉS KÖZÖSSÉGI SZEREPVÁLLALÁS A TÉRSÉG JÖVŐJÉÉRT

A FORMULA GP Kft. számára a mezőgazdaság nem kizárólag szakmai kérdés, hanem közösségi ügy is. Ezt a szemléletet tükrözi a traktorhúzó verseny is, amely az elmúlt években a vállalkozás nevéhez is

kötődő országos ismertséget váltott ki. Az esemény mára jóval több lett egy látványos gépbemutatónál: olyan találkozási ponttá vált, ahol a mezőgazdaság kilép a szűk szakmai körből, és szélesebb közönség számára is kézzelfoghatóvá válik.

A cégcsoport a motorja a térség legnagyobb nyári agráreseményének, amely a Kelet-magyarországi Agrárfórumot és a Hajdú Nemzetközi Traktorhúzó Versenyt foglalja magában. Idősebb és ifjabb Sántha Imre cégvezetőkként évek óta biztosítják a rendezvény anyagi és infra-

strukturális hátterét, hozzájárulva ahhoz, hogy az expó a régió leglátogatottabb szakmai eseményévé váljon. Az agrárfórum kerekasztal-beszélgéseinek rendszeres meghívott előadók. Olyan fontos, napi problémákat felvető témákban osztják meg a cégcsoport gyakorlati tapasztalatait a többi gazdával, mint a hús- és tejágazat kitörési lehetőségei, a precíziós gazdálkodás és az állattenyésztési robotizáció.

A FORMULA GP Kft. immár 24 éve szervezi meg kora tavasszal a „Mit és hogyan természetünk, a jövő mezőgazdálkodása” című agrárfórumát. Ezen saját gyakorlati tapasztalatait, technológiai megoldásait és dilemmáit is megosztja, miközben közvetlen visszajelzést kap a gazdálkodóktól az aktuális kihívásokról.

Az agrárfórum egyik legnagyobb értéke, hogy hozzájárul a helyben megszerzett tudás megtartásához és továbbadásához. A FORMULA GP Kft. vezetésének hosszútávú gondolkodásában a térség fejlődése nem választható el a saját működésétől, ezért a tudásmegosztás nem alkalmi szerepvállalás, hanem fontos jelenlét. A szakmai munka mellett a FORMULA GP Kft. számára mindig fontos volt a közösségi felelősségvállalás.

A MÉRFÖLDKÖVEK

Az alapító magásra tette a léceket, amit az elmúlt évtizedekben sikeresen át is ugrottak. Sántha Imre hangsúlyozta, hogy a cég tevékenysége szántóföldi növénytermesztéssel indult, majd az évek során fokozatosan építették ki a termények szárításához, tisztításához, tárolásához, valamint az állattenyésztéshez kapcsolódó teljes vertikumot. A tevékenységi kör bővülése jól elkülöníthető mérföldkövek mentén valósult meg.

A FORMULA GP Kft. a tiszta alapanyag-termelésből túllépve a magasabb hozzáadott értékű feldolgozás irányába fejlesztett. Az ezredforduló hozta meg az egyik nagy változást a cég életében, ugyanis megkezdtek a lucernaliszt- és lucernagranulátum-pellet előállítását. Modernizált lucerna lisztüzemük jelenleg évente mintegy 2500 tonna takarmány-alapanyagot gyárt. Ezt követően 2006-ban saját beruházásban megépült az első saját gabonaszárító és terménytisztító üzem, amely megnyitotta az utat a bértárolás felé. Mára a cégcsoport 4 városban 5 telephellyel és igen jelentős, 90 000 tonnás tárolókapacitással rendelkezik, így meghatározó terményfelvásárlóvá vált a térségben.

A tejtermelő tehenészet megalapításával, 2009-ben, a növénytermesztésre és takarmánygyártásra alapozva a vállalat belépett az állattenyésztési piacra is, így az állattenyésztési ágazatban is meghatározó szereplővé váltak a térségben. A tejtermelő tehenészetben 450 egyedből álló Holstein-fríz állományt tartanak. A telepet folyamatosan modernizálták (világosínvonalú fejőházi technológiát építettek be, és fejőrobotokkal végzik a fejést), így mára évente mintegy 5 millió kilogramm nyerstejet állítanak elő a helyi sajtüzem számára.

A tehenészet mellett a cég intenzív sertés-tenyésztésbe kezdett, mondta az ügyvezető. A kezdeti 800 anyakocás állományt úgy bővítik, hogy

idén nagyszabású, zöldmezős beruházással a legmodernebb európai szabványoknak megfelelő, csúcstechnológiás új sertéstelepet adtak át, amely a cégcsoport hízókibocsátása évi 60 000 darabra nő. Az állatok takarmányellátását teljesen önellátó módon, a környék földjeiről származó, GMO-mentes gabonából helyben állítják elő.

IDÉN ADTÁK ÁT A KORSZERŰ SERTÉSTELEPET

Sántha Imre külön is szólt arról, hogy a FORMULA cégcsoport 2026. február 26-án hivatalosan is bemutatta az új, zöldmezős beruházás keretében megvalósított, csúcstechnológiás sertéstelepet, amely állatjóléti és fenntarthatósági szempontból is kiemelkedő fejlesztés a régióban. A Hajdúböszörményben felépült komplexum 70 000 m²-es területen fekszik, amelyből 20 000 m²-t építettek be modern, tenyésztést és hizálást végző épületekkel. A csarnokok 1200 darab kiváló genetikájú DanBred anyakoca elhelyezésére alkalmasak. Az új bázis önmagában évente mintegy 35 000 hízósértés kibocsátását teszi lehetővé, s ezzel a fejlesztéssel a Formula cégcsoport teljes éves kibocsátása eléri a 60 000 darab hízót.

MÁRA A CÉGCSOPORT 4 VÁROSBAN 5 TELEPHELYEL ÉS IGEN JELENTŐS, 90 000 TONNÁS TÁROLÓKAPACITÁSSAL RENDELKEZIK.

Az istállókban a legmodernebb német WEDA folyékony takarmányozási technológiát alakították ki, amely precízen, az állatok életkorához és igényeihez igazítva adagolja az eleséget. Az állatok ellátását a cégcsoport saját takarmánykeverője biztosítja. A telep energiahatékonyágát és környezetbarát működését egy nagyteljesítményű, korszerű napelemes rendszer támogatja. A tervezés során kiemelt figyelmet fordítottak a tágas férőhelyekre, a precíziós szellőztetésre és a maximális higiéniai, állatjóléti feltételekre, fogalmazott Sántha Imre.

INTEGRÁCIÓ ÉS SZOLGÁLTATÁS

A FORMULA GP Kft. integrációs és bértárolási szolgáltatásai kulcsfontosságú háttérrel biztosítanak a Hajdúság agrártermelői számára, hiszen az alapanyag-termelést a modern feldolgozással és logisztikával együtt biztosítják. A cégcsoport megbízható partnereként segíti a helyi gazdálkodókat a teljes termelési ciklus alatt. Az integrációs megállapodások keretében a termelők számára kiváló minőségű vetőmagot, műtrágyát és növényvédőszeret értékesítenek, biztosítanak. A vetéstől a betakarításig támogatják a gazdálkodókat, szakértett növénytermesztési szaktanácsadással segítik a hatékony gazdálkodást. A szerződő partnerektől napi áron, korrekt feltételekkel vásárolják fel a terményeket (kukorica, napraforgó, kalászosok, repce, lucerna). Igény esetén a kombajnolást és a termény beszállítását is elvégzik.

A FORMULA cégcsoport integráció keretében a környékbeli mezőgazdasági termelők közreműködésével 2000 hektár területet művel. Ez a terület kiegészíti a cégcsoport saját kezelésében lévő, 2500 hektár bérelt szántóföldet, így a vállalkozás teljes növénytermesztési és termelészervezési profilja összesen mintegy 4500 hektárra terjed ki Hajdúböszörmény és a környező települések térségében. A cégcsoport 90 000 tonnás tárolórendszerrel rendelkezik, amellyel professzionális

ifj. Sántha Imre, Sántháné Kathi Mária, Sántha Imre, Sántha Tamás

logisztikai háttérrel nyújt a termelőknek. A régióban öt telephellyel rendelkeznek, a gazdák a hozzájuk legközelebbi üzembe szállíthatnak be Hajdúböszörményben, Balmazújvárosban, Hajdúnánáson és Hajdúhadházon. A bértárolás mellett kedvező díjakon végzik a beszállított nedves áru szárítását és tisztítást is, garantálva a termények hosszú távú, minőségmegőrző tárolását, sorolta a tevékenységeket Sántha Imre.

ALKALMAZKODÁS A VÁLTOZÓ KLÍMAKÖRNYEZETHEZ

Sántha Imre hangsúlyozta, hogy kiemelt figyelmet fordítanak a klímaváltozás – különösen a Hajdúságot sújtó aszályok és a hőség – negatív hatásai elleni védekezésre. A szántóföldi növénytermesztésben alkalmazott főbb stratégiáik közül meg kell említeni, hogy a modern John Deere erőgépeikkel olyan talajművelési technológiákat alkalmaznak, amelyek minimalizálják a talaj vízvesztését. A forgatás nélküli, no till talajművelés már évek óta bevált gyakorlat a szántóföldjeiken. A vállalat aktívan részt vesz egyetemi kutatási projektekben (például a Debreceni Egyetem konzorciumi partnereként), ahol kifejezetten az öntözetlen és öntözött körülmények közötti optimális tápanyag-visszapótlást és stressztűrést vizsgálják. A hagyományos árunövények mellett nagy hangsúlyt fektetnek a mélyre nyúló gyökérzetű, a szárazságot jobban toleráló lucerna termesztésére és feldolgozására is.

FAGYASZTOTT ÉLELMISZER-FELDOLGOZÁS IS RÉSZE A PORTFÓLIÓJUKNAK

A Formula cégcsoport fagyasztott élelmiszer-feldolgozási és hűtési tevékenysége a tulajdonukban

A FORMULA CÉGCSOPORT INTEGRÁCIÓ KERETÉBEN A KÖRNYÉKBELI MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL 2000 HEKTÁR TERÜLETET MŰVEL.

lévő Kabafrost Kft. kabai hűtőházán és feldolgozó-üzemen keresztül valósul meg. Az 1998-ban zöldmezős beruhásként épült, majd folyamatosan modernizált üzem nemzetközi piacokra is termel. Fő profilja a gyorsfagyasztott morzsolt és csöves csemegekukorica, zöldborsó, zöldbab, fejett bab, valamint a prémium minőségű bio és bébiétel-alapanyag zöldségek feldolgozása. A csomagolósortuk 300 grammtól egészen a 2,5 kilogrammos kiserelésig képes tasakos termékeket előállítani. A vállalat hűtőtechnológiáját az elmúlt években európai uniós (GINOP) pályázatok segítségével új hűtőcondenzátorokkal és korszerű folyamatirányítással bővítették, így biztosítva a stabil hűtési láncot. A fagyasztási folyamatok és a hűtőházi tárolás magas villamosenergia-igényét egy közel 1 MW-os (954 kW) saját

ipari napeleemes rendszer támogatja, amely fenntartható módon biztosítja a szükséges energiát.

FEJLESZTÉSI TERVEK

Sántha Imre gazdálkodási szemléletének közép-pontjában a fejlesztés áll. Aki nem fejleszt, az lemarad, jelentette ki az ügyvezető. A FORMULA cégcsoport jövőbeli fejlesztési tervei a hatékonyság növelésére, a digitalizációra és a fenntartható, zöld energiák további integrálására épülnek a piaci és klimatikus kihívások ellensúlyozására. A már meglévő közel 1 MW-os napelempark és az új sertéstelep mintájára a cégcsoport további telephelyein is tervezik a megújuló energiaforrások kiterjesztését az energiaköltségek minimalizálása érdekében.

A nemrégiben átadott, csúcstechnológiás sertéstelep üzembe helyezése után a tervek a kapacitások teljes kihasználására (évi 60 000 hízó kibocsátása) és a takarmányozási automatizáció további optimalizálására fókuszálnak. A modernizált üzemek (pl. a hajdúböszörményi gabona-üzem) és a robotizált tehenészet irányításához folyamatosan fejlesztik a digitális vállalatirányítási rendszereket, és szoros együttműködésben a helyi szakoktatással képzett szakembergárdát építenek a precíziós géppark üzemeltetéséhez.

BIZTOSÍTOTT A JÖVŐ

A FORMULA cégcsoport a hazai (regionális) integrátori piacon és a nemzetközi élelmiszer-export piacon is meghatározó szereplő. A FORMULA cégcsoport a különböző mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazataiban összesen mintegy 200 embert foglalkoztat a régióban. Ez nagy felelősség, hangsúlyozta az ügyvezető, aki ugyanakkor az idei nehéz év ellenére optimista a jövőt illetően. Annál is inkább, mert a cégnél sikeresen zajlik a generációváltás. Az 1991-ben alapított családi vállalkozásban az alapító Sántha Imre mellett ma már a fiai is kulcsszerepet töltenek be a cégcsoport vezetésében és tulajdonosi szerkezetében.

A cégcsoport különböző ágazatainak irányítását fokozatosan veszi át a következő generáció. Az állattenyésztési divíziót (tejtermelő tehenészet, modern sertéstelep) kiemelt döntéshozóként ifj. Sántha Imre vezeti, akit ezen a területen végzett munkájáért szakmailag is elismertek (Az év állattenyésztője díj). Az alapító másik fia, Sántha Tamás szintén tulajdonosként és ügyvezetőként vesz részt a cégcsoport érdekeltségeinek irányításában, így a növénytermesztési profilhoz kapcsolódó termelés vezetését végzi. Az alapító tapasztalata és az új generáció innovatív szemlélete, gondolkodása együttesen garantálja a vállalat hosszú távú fejlődését, versenyképességét.

H. Gy.

FORMULA-GP
Kft.

HARMINC ÉVE A BIZTONSÁGOS ÉS MINŐSÉGI ÉLELMISZERTERMELÉS SZOLGÁLATÁBAN

DABIC Dél-alföldi Bio-Innovációs Centrum Nonprofit Kft.

A DABIC DÉL-ALFÖLDI BIO-INNOVÁCIÓS CENTRUM NONPROFIT KFT. ALAPÍTÁSÁNAK TÖRTÉNETE 1996-IG NYÚLIK VISSZA, AMIKOR 15 LELKES AZ INNOVÁCIÓ, A MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS MODERNIZÁLÁSA IRÁNT ELKÖTELEZETT ALAPÍTÓ TULAJDONOS (ÖNKORMÁNYZATOK, GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK, KUTATÓINTÉZETEK ÉS MAGÁNSZEMÉLYEK) LÉTREHOZTA A MA IS MŰKÖDŐ TÁRSASÁG JOGELŐDJÉT.

A z alapítók akkor nem sejtették, hogy nem csak saját cégük, de később az ország első **Önellenző Élelmiszer-biztonsági Rendszerek Központ** létrehozásával a Dél-Alföld minőségi és biztonságos élelmiszertermelésének alapjait is megteremtették.

A DABIC Minőségvizsgáló Laboratóriuma 2006. május 22. napjától MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szerint akkreditált vizsgálólaboratóriumként működik és szolgálat (regisztrációs szám: NAH-1-1483/2018).

Társaságunk vallja, hogy egészséges és biztonságos élelmiszerek előállítása csakis minőségbiztosítási rendszerek működtetésével és a termelés kritikus pontjainak folyamatos ellenőrzésével oldható meg. Meggyőződésünk, hogy az élelmiszerbiztonság területén az elszigetelt lokális lépések csak lassú javulást eredményezhetnek, ezért különösen fontos feladatunknak tekintjük a korábban létrehozott **Regionális Élelmiszer Minőségbiztosítási Hálózat** fenntartását és működtetését. E hálózaton keresztül ugyanis a termelő és integrátor szervezetek segítségével a KKv-k termelési kontrollja is megvalósítható tekintettel arra, hogy az élelmiszertermelés folyamatának résztvevői egy egységes hálózati rendszerben, összehangolt módon működnek.

DR. FRANK LÁSZLÓ
ügyvezető igazgató

SZOLGÁLTATÁSAINK

Szolgáltatásaink kiterjednek a legnagyobb kockázatot jelentő mikrobákra és élelmiszerekre, valamint a termőföld állapotának vizsgálatára.

- Takarmány- és élelmiszer-előállító üzemek, vágóhidak, állattartó telepek **higiéniai monitoring vizsgálata**

- Takarmányok, élelmiszerek **mikrobiológiai vizsgálata** a vonatkozó rendeletekben (65/2012. (VII.4) VM, 4/1998.(XI.11.) EÜm , illetve 46/2007.(X.29.) EüM és a BIZOTTSÁG 2073/2005/EK, illetve 1441/2007/EK) előírt paraméterekre.
- Baromfi környezethigiéniai minták (**meconium**, tampon/törlet, tojáshéj, csibepor, **bélsár**, **por**, vágás előtti **csizmatampon**), vágóhídi minták (vakbéltartalom, vakbél), élő állatból vett tampon-minták, **naposbaromfi hullák** mikrobiológiai vizsgálata a vonatkozó rendeleteknek (200/2010/Ek, 180/2009.(XII.29.) FVM) megfelelően.
- A DABIC MINŐSÉGVIZSGÁLÓ LABORATÓRIUM a **NÉBIH** által a 180/2009. (XII.29.) FVM rendelet szerinti vizsgálatok végzésére (Salmonella spp. kimutatása, továbbá S. Enteritidis és S. Typhimurium jelenlétének kizárása) **kijelölt** laboratórium.
- Az agrár-környezetgazdálkodási programban (AKG) résztvevők és a nitrát-érzékeny területen gazdálkodók számára kedvező áron és rövid határidővel vállaljuk a talajvizsgálatok (bővített és szűkített TVG) elvégzését.

REFERENCIÁK

Bonafarm Zrt., Hungerit Zrt., Kite Zrt., Hunent Zrt., Kisteleki M+M Sajtgyártó Kft. Füzes Kacs Kft.

ELÉRHETŐSÉGEK

H-6600 Szentés, Alsóréti 154., tel.: +36 63/314-293, mobil: +20 998-3668
e-mai: titkarsag.dabic@dabic.hu, honlap: www.dabic.hu

A fogyasztók egészségéért, biztonságáért dolgoznak

A QUALITY-MENTOR CONSULTING KFT.-T **ERDÉLY VIKTÓRIA** ÉLELMISZER-MINŐSÉGBIZTOSÍTÓ AGRÁRMÉRNÖK ARRÁ A TUDÁSRA, TAPASZTALATRA ÉPÍTVE ALAPÍTOTTA, AMELYET AZ ELMÚLT KÉT ÉVTIZEDBEN SZERZETT A HAZAI ÉLELMISZERIPARBAN. A 2022-BEN ALAPÍTOTT CÉG TEVÉKENYSÉGE TELJES MÉRTÉKBEN AZ ÉLELMISZERBIZTONSÁGRA ÉS A MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSRA ÉPÜL. A CÉG FŐ PROFILJA, HOGY SEGÍTSÉGET NYÚJT AZ ÉLELMISZEREKET ÉS ÉLELMISZER-CSOMAGOLÓANYAGOKAT GYÁRTÓ VÁLLALKOZÁSOKNAK A HACCP RENDSZER VAGY TANÚSÍTOTT ÉLELMISZERBIZTONSÁGI RENDSZEREK (IFS, BRC, FSSC) KIALAKÍTÁSÁBAN, BEVEZETÉSÉBEN ÉS HOSSZÚ TÁVÚ FENNTARTÁSÁBAN.

ERDÉLY VIKTÓRIA
élelmiszer-minősbiztosító
agrármérnök

Erdély Viktória a mosonmagyaróvári egyetemen megszerzett élelmiszer-minősbiztosító agrárdiplomája után a tejiparban kezdte a pályafutását, majd dolgozott a sütőiparban, a Nestlénél az állateledel gyártásban, mégpedig minőségügyi vezetőként, azaz élelmiszerbiztonságért, termékminőségért felelős vezetőként. Az iparban szerzett tapasztalatok alapján 2018-ban döntött úgy, hogy egyéni vállalkozóként folytatja a munkáját. A döntés meghozatalában a család is közrejátszott, ugyanis ekkor két kisgyerekekkel egyedül maradt, így a munkahelyi kötöttség nem korlátozta a gyerekekrevelésben.

VIKI SZAKMAI FILOZÓFIÁJA

Bár a 2022-ben alapított Quality-Mentor Consulting Kft.-nek nincs évtizedes múltja, ennek ellenére Erdély Viktóriának vagy Vikinek, ahogy a szakmában mindenki szólítja, vagyis az alapító ügyvezetőnek, és kollégájának, **Rácz Istvánnak** köszönhetően már széles partnerhálózattal büszkélkedhet. A három fős állandó létszámmal működő mikrovállalkozás magasan képzett mérnök csapatként azon dolgozik, hogy a kis-közepes élelmiszer-vállalkozások megismerjék és alkalmazzák a legújabb élelmiszerbiztonsági előírásokat, megfeleljenek a jogszabályok követelményeinek, és ezáltal hozzájáruljanak ahhoz, hogy a fogyasztókhöz csak biztonságos élelmiszerek kerüljenek. A partnereket is magával ragadja az az elkötelezettség, szakmai tudás, amit az ügyvezető és a kollégái képviselnek. Vikinek küldetése, hogy az embereket megtanítsa az élelmiszerbiztonság fontosságára.

Ma még sok szereplő nem tudja, hogy miért fontos egy cégnek a HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points – Veszélyelemzés és Kritikus Ellenőrzési Pontok) rendszert valódi tartalommal működtetni. Viki szakmai filozófiájának középpontjában a gyakorlatias, használható és fenntartható minősbiztosítás áll, ami több pilléren nyugszik. Rendszerszemléletével abban segíti a vállalkozásokat, hogy elsősorban a HACCP nemzetközi élelmiszerbiztonsági szabvány ne csupán a kötelező auditokon és hatósági ellenőrzéseken állja meg a helyét, hanem a mindennapi gyakorlatban is hatékonyan működjön. Filozófiája szerint a jól felépített élelmiszerbiztonsági rendszer lényege, hogy a hatósági ellenőrzések és a vevői auditok ne bizonytalanságot vagy stresszt, hanem magabiztosságot jelentsenek a cégek számára. Vallja, hogy a minőségirányítás egy folyamatos építkezés, amelyet jól szemléltet személyes mottója is: „Mindent nem tudunk egy nap alatt megoldani, de ma is tehetünk valamit, hogy jobbak legyünk!”

EGY KIS HACCP TÖRTÉNELEM

A HACCP rendszert azért dolgozták ki, hogy az élelmiszerállalkozások úgy tudjanak az adott területen dolgozni, hogy az előállított élelmiszerek egészségesek legyenek, és ne betegedjen meg senki. A HACCP egy nemzetközileg elfogadott, megelőző szemléletű élelmiszer-biztonsági rendszer, amelynek lényege, hogy a végeredmény ellenőrzése helyett magát a gyártási és kezelési folyamatot tartja szigorú kontroll, ellenőrzés alatt.

Egy kis HACCP történelem: a HACCP-t az 1960-as években az amerikai NASA, a Pillsbury vállalat és az USA Hadseregének kutatólaboratóriuma dolgozta ki. Az alapvető probléma az volt, hogy az űrhajósok számára előállított élelmiszereknél nullára kellett csökkenteni a fertőzések vagy ételmérgezők kockázatát (egy súlyos gyomorrontás a súlytalanság állapotában életveszélyes lehetett volna). Ahhoz azonban, hogy 100 százalékos biztonságot garantáljanak, az elkészült étel szinte teljes egészét be kellett volna vizsgálni a laborban, így nem maradt volna mit megenni az űrben. A végeredmény tesztelése helyett egy olyan megelőző rendszert dolgoztak ki, amely a teljes folyamatot (az alapanyagtól a fogyasztásig) elemzi, felméri a lehetséges veszélyeket, és a kockázatos pontokon védvonalakat épít ki.

A rendszer működése 7 nemzetközileg meghatározott alapelvre épül, jelentette ki az ügyvezető. Elsőként feltárják az összes lehetséges (biológiai, kémiai vagy fizikai) veszélyt a folyamat minden egyes lépésénél (alapanyag-átvétel, tárolás, előkészítés, sütés/főzés, tállás). Azonosítják azokat a kulcsfontosságú pontokat, ahol a veszély megelőzhető, megszüntethető vagy elfogadható szintre csökkenthető (pl. a hús maghőmérséklete sütés közben). Minden CCP-hez pontos elvárásokat rendelnek (pl. a hűtő hőmérséklete 0 és +4 °C között legyen, a maghőmérséklet érje el a 75 °C-ot). Rendszeres mérésekkel és megfigyelésekkel folyamatosan ellenőrzik a határértékek betartását (pl. hőmérséklet napi kétszeri mérése és feljegyzése). Előre kidolgozzák a lépéseket arra az esetre, ha a folyamat eltér a biztonságtól (pl., ha a hűtő meghibásodik és felmelegszik a hőmérséklet, mi a teendő az ott tárolt alapanyaggal). Rendszeresen felülvizsgálják, hogy a HACCP rendszer megfelelően és hatékonyan működik-e a gyakorlatban. És ami a legfontosabb, hogy minden intézkedést, mérést és ellenőrzést írásban (vagy digitálisan) rögzítsenek a nyomon követhetőség érdekében.

BELEKAROLNAK AZ ÜGYFÉLBE

„A szakmai munka oroszlánrészét mi, ketten, Istvánnal végezzük”, jelentette ki az ügyvezető. A páros egyik legfontosabb elve, hogy nem raknak felesleges terheket az ügyfélre. Sok tanácsadóval szemben – akik csak elmondják a feladatot, majd számonkérlik a megvalósítást – ők maguk írják meg a dokumentációt, alakítják ki a rendszereket, és végzik el a nehéz adminisztratív munkát. Az ügyfélnek így nem kell megszakítania a napi termelést. A HACCP vagy az élelmiszerbiztonsági szabványok (IFS, BRC, FSSC) nyelvezete gyakran bonyolult és száraz. Viki és István küldetése, hogy ezeket a szigorú követelményeket érthető és hétköznapi nyelvre fordítsák le a vezetők és a gyári dolgozók számára egyaránt. Nem bemozgatni akarják a szabályokat, hanem megértetni azok gyakorlati hasznát (például egy elmaradt kézmosás vagy hőmérséklet-mérés valós kockázatait).

A közös munka során törekednek az ügyfelek folyamatainak minél mélyebb megismerésére. Nem hisznek az internetről letöltött, általános HACCP és dokumentum sablonokban. Olyan élelmiszerbiztonsági rendszert építenek fel, amely pontosan illeszkedik az adott üzem, pékség vagy étterem valós működéséhez, így az valóban a cég sajátjává válik. Gyakorlatiasságuk abban is megnyilvánul, hogy harcolnak a felesleges papírmunka ellen. Támogatják a modern, digitális megoldásokat. Ahol csak lehet, teljesen papírintes minőségirányítási rendszert alakítanak ki, hogy a napi ellenőrzések ne mappák töltögetéséből, hanem gyors és hatékony digitális rögzítésből álljanak.

Ahogy a nevükben is szerepel a Mentor szó, nem ellenőrként vagy hatóságként lépnek fel. Közösségi oldalakon (például az Instagramon és a Facebookon) is közvetlen, sokszor humoros vagy épp elgondolkodtató történeteken keresztül hozzák közelebb az élelmiszerbiztonságot az emberekhez. Az ügyfelekkel való kapcsolatuk alapja a kölcsönös bizalom és a jó hangulatú együttműködés. A HACCP egy törvényileg előírt élelmiszer-biztonsági alapértelmezés. Erre a megelőző alapra épülnek a magasabb szintű, nemzetközi minőségbiztosítási és irányítási rendszerek, amelyeket a multinacionális kereskedelmi láncok vagy az

exportpiacok várnak el. A HACCP működtetése mellett nemzetközileg elismert élelmiszer-biztonsági szabványok alkalmazását is elvárják a cégektől (lásd: IFS, BRC, ISO 22000, FSSC 22000 és a Global G.A.P.).

HACCP A MEGELŐZŐ SZEMLELET

A Quality-Mentor Consulting Kft. ügyfélkörét az élelmiszerlánc teljes vertikumába alkotja. Szolgáltatásait mindazoknak a vállalkozásoknak nyújtja, amelyek élelmiszerek előállításával, feldolgozásával, forgalmazásával vagy kezelésével foglalkoznak. A cég főbb ügyfélcsoportjai: élelmiszeripari gyártók és feldolgozók; vendéglátóipari egységek és közétkeztetők; élelmiszer-kiskereskedelmi és nagykereskedelmi egységek; mezőgazdasági elsődleges termelők; csomagolóanyag-gyártók és kapcsolódó beszállítók.

A HACCP rendszer bevezetése sok vállalkozás számára elsősorban kötelező adminisztratív tehernek és kiadásnak tűnhet, valójában azonban a cég biztonságát, működési hatékonyságát és piaci pozícióját védő befektetés, hangsúlyozta az ügyvezető. Élelmiszerekkel foglalkozó vállalkozások számára a HACCP működtetése törvényi előírás. A hiánya vagy hiányos működtetése súlyos hatósági (NÉBIH, Kormányhivatal) bírságokat, vagy akár az egység azonnali bezárását is vonhatja maga után. A megelőző szemlélet révén megelőzhetők a tömeges ételmérgezők, a fertőzések és a termékviszakhívások, amelyek végzetes csapást mérhetnének a cég jó hírére. Bármilyen minőségi panasz vagy probléma esetén a pontos dokumentáció alapján azonnal visszakereshető, hol történt a hiba, így gyorsan és célzottan lehet reagálni. A rendezett és tanúsított élelmiszerbiztonsági háttér alapfeltétele annak, hogy egy cég nagyobb multinacionális láncok, közétkeztetők vagy kereskedelmi partnerek beszállítójává válhasson.

HOGYAN TÉRÜL MEG A HACCP KÖLTSÉGE?

Viki témakörönként sorolja, hogy miképpen térül meg a befektetés. Veszteség- és selejtszökkentés: a szigorú hőmérséklet és folyamatellenőrzés és a pontos FIFO (elsőként be, elsőként ki) raktározási elv csökkenti az alapanyagok megromlását és a felesleges selejtképződést. Bírságok és jogi költségek megtakarítása: a megfelelően karbantartott dokumentáció, szabályos működés, megfelelő higiéniai színvonal és a folyamatban résztvevők folyamatos edukálása mind hozzájárul a jogszerű működéshez. Folyamatok optimalizálása: a jól átgondolt higiéniai és munkaszervezési lépések csökkentik az üresjáratokat, az anyaggazdaságot és a hibás munkavégzésből eredő újra munkálást. Márkaérték és vevői bizalom védelme: a vásárlók és partnerek bizalma közvetlenül visszaköszön az árbevételben, mivel a megbízható minőség megtartja és növeli a vevőkört. A HACCP bevezetése tehát nem abban hoz közvetlen pénzt, hogy növeli a termék árát, hanem abban, hogy kiszűri a cég működését veszélyeztető, hatalmas pluszköltséggel járó hibákat, miközben megnyitja az utat a növekedés és a nagyobb megrendelések előtt.

Végül az is kijelenthető, hogy azok a partnercégek, amelyekkel a Quality-Mentor Consulting Kft. munkakapcsolatban állnak, soha nem kaptak olyan jellegű büntetést, ami a HACCP rendszer működtetéséből, szakmai tévedésből adódott volna. Viki ugyanis száz százalékban vállalt garanciát arra, hogy amit az oktatás során elmondanak, és azt betartják, akkor a rendszer működése hiba nélkül valósul meg. Ha mindennapi rutinná válik a HACCP szerinti működés, akkor a helyszíni ellenőrzéssel sem lesz probléma. „Nagy küldetésem az, hogy megreformáljam az élelmiszerbiztonsági gondolkodást a gyártóknál és mindenkinél, aki részt vesz az élelmiszerlánc folyamatában. Kezdjünk el aktívan gondolkodni a HACCP-ről úgy, hogy ez egy rendszer, amivel teendők van, élnie kell a mindennapokban, és nem csak egy papírgyártásról szól ez az egész, mert óriási a tét a fogyasztó szempontjából” mondta végezetül Erdély Viktória.

H. Gy.

Új szabályozás a génkezelési technikákban

A KLÍMAVÁLTOZÁS – A GYAKORIBB ASZÁLYOK, A RENDSZERTELEN CSAPADÉKELOSZLÁS, A HŐSÉGHULLÁMOK ÉS AZ ÚJ KÁRTEVŐK/KÓROKOZÓK – TELJESEN ÁTÍRJA A HAGYOMÁNYOS MEZŐGAZDASÁGOT. A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMESZTÉSBEN A JÖVŐÁLLÓ VÁLASZ NEM EGYETLEN CSODAMÓDSZERBEN, HANEM A GENETIKAI INNOVÁCIÓ ÉS A FENNTARTHATÓ AGROTECHNOLÓGIA ÖTVÖZÉSÉBEN REJLIK. MA MÁR GYAKRAN FELTESZIK A KÉRDÉST: MILYEN KUTATÁS-FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG AD JÓ VÁLASZT A KLÍMAVÁLTOZÁS KIHÍVÁSAIRA? MILYEN KUTATÁS-FEJLESZTÉSI IRÁNYT KELL ALKALMAZNI A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEKNÉL?

Az Európai Unió 2026-ban hivatalosan is elfogadta az új génkezelési technikákra (NGT) vonatkozó új szabályozási keretet. A rendelet lényege, hogy a növényeket már nem az előállításuk módja, hanem a módosítás utáni genetikai jellemzőik alapján osztályozza. Ez jelentős enyhítést (deregulációt) jelent a korábbi, rendkívül szigorú GMO-jogszabályokhoz képest. A klasszikus GMO és az új génkezelési technikákkal (NGT) előállított növények közötti alapvető különbség a beavatkozás pontosságában és az idegen genetikai állomány jelenlétében rejlik. Míg a klasszikus GMO eljárások külső, idegen DNS-t juttatnak a növénybe, addig az NGT (például a CRISPR molekuláris olló) a növény saját génállományát módosítja rendkívüli precizitással.

Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa által elfogadott rendszer két külön kategóriába sorolja a génszerkesztett növényeket. Az NGT-1 kategóriába (Deregulált csoport) tartoznak azok a növények, amelyek genetikai változásai természetes mutációval vagy hagyományos növénynemesítéssel is létrejöhetnek volna. Egy ellenőrzési eljárást követően ezek a fajták nagyrészt a hagyományos növényekkel azonos elbírálás alá esnek. Esetükben elmarad a szigorú GMO-kockázateértékelés. Az NGT-2 kategória (Szigorú kontroll) az összetettebb genetikai módosításokat tartalmazó növényeket fedi le. Ezekre továbbra is a klasszikus, szigorú GMO-szabályok vonatkoznak, így kötelező marad a részletes kockázateértékelés, a nyomon-követhetőség és a címkézés.

Az EU döntéshozói szerint az új szabályokra a mezőgazdaság versenyképessége és a klímaváltozás miatt volt szükség. Az Európai Unió Tanácsa kiemelte a legfőbb előnyöket, így a klímarezisztenciát, mivel gyorsabban kifejleszthetők az aszálynak, árvizeknek és kártevőknek ellenálló növényfajták. Az új növényfajtáknak kisebb környezeti terhelésük, mert kevesebb növényvédőszer és műtrágya használatát igénylő vetőmagok jöhetnek létre. Piaci előny, hogy az európai gazdák könnyebben és gyorsabban juthatnak hozzá az innovatív nemesítési eredményekhez.

Az NGT-1 kategóriába olyan növények tartoznak, amelyeknél a génszerkesztés (például a CRISPR-technológia) csupán felgyorsítja azt a folyamatot, ami a természetben vagy a hagyományos nemesítés során is végbe mehetne. A hagyományos nemesítéssel egy-egy kívánatos tulajdonság rögzítése akár 10–15 évig is eltarthat, míg az NGT-1 eljárással ez pár hónap alatt, hajszálpontosan elvégezhető. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) hivatalos tudományos állásfoglalása szerint az NGT-1 kategóriás növények termése semmilyen plusz egészségügyi vagy környezeti kockázatot nem jelent a hagyományos nemesítésű élelmiszerekhez képest. Mivel az NGT-1 növények nem tartalmaznak idegen DNS-t, genetikai változásaik pedig teljesen megegyeznek a természetben is lejátszódó mutációkkal, a tudományos konszenzus alapján fogyasztásuk éppolyan biztonságos, mint a megszokott zöldségek és gabonáké.

A szabályozás enyhítése komoly társadalmi és szakmai vitákat váltott ki. A kritikusok szerint az NGT-1 kategória bevezetése gyengíti a fogyasztók tájékoztatáshoz való jogát és a környezetvédelmi garanciákat. Magyarországon a hazai civil szervezetek – köztük a Greenpeace Magyarország – nyílt levélben fordultak a kormányfőhöz. A szervezetek arra kérik a vezetést, hogy védje meg az ország Alaptörvényben rögzített GMO-mentes státuszát, és más tagállamokkal összefogva támadja meg az új szabályozást az Európai Unió Bíróságán.

j ö v ö n k a m a g b a n

**KRUPPA
MAG**

A MAGYAR VETŐMAG

V E T Ő M A G

GABONASZILÁZS-FAJTÁK

- **ROZS**
 - Ryefood fajta
 - két új, korai szilázsrozs-fajta
 - V Kruppa József
 - KJ Andriška
- **TRITIKÁLÉ** – Hungaro és az új Dimenzió fajta (abraknak is)
- **KEVERÉKEK** – Őszi borsós tritikálé (SZILÁZS 1) és Őszi bükkönyös tritikálé (SZILÁZS 2)

Magas zöld- és fehérjehozam, kiváló rostemészthetőség!

LUCERNAFAJTÁNK

- **OLIMPIA**
Szenázs-, szilázs-, széna- és feldolgozási célokra egyaránt kiváló választás, kiemelkedő hektáronkénti fehérjehozammal.

ŐSZI ÉS TAVASZI VETÉŐ MAGYAR FAJTÁK VETŐMAGJAI

KRUPPA-MAG Kutató, Vetőmagtermesztő és Kereskedelmi Kft.
4600 Kisvárd, Váralja út 22.
Dr. Kruppa József
Mobil: +36 30 452 4265
www.kruppamag.hu
kruppamag@kruppamag.hu
kruppa19@t-online.hu

FRISOMAT®

Modern mezőgazdasági acélcsarnokok

Együtt nő a gazdasággal

- ↳ Terménytárolás
- ↳ Gépszín
- ↳ Állattartás
- ↳ Feldolgozás
- ↳ Raktározás

Tervezzén velünk!

Frisomat Kft.

Tel.: (84) 323-333
info@frisomat.hu

+36 30 974 4045
www.frisomat.hu

frisomat.magyarorszag

Mezőgazdasági épületek *természetesen fából*

A kivitelezés gyors, pontos, az ár előre rögzített.
Fém helyett fából. Pályázati forrásból is.

Az épületeket tervezzük és építsük
együtt a Rapidtető szerkezeteivel.
Szakértő csapatunkra mindig számíthat!

Gépszín

Mezőgazdasági raktárak
Mezőgazdasági csarnok
Lovardák és istállók
Baromfi istállók és telepek
Sertésistállók és telepek
Szarvasmarha istállók és telepek
Juhistállók és telepek

RAPIDTETŐ KFT.

8542 VASZAR,
JÁNOSMAJOR

+36-20/803-7957

info@rapidtető.hu

WWW.RAPIDTETO.HU

